

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2017 M. BALANDŽIO 1 D. – 2017 M. BALANDŽIO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl teisinio reguliavimo nuostatos, pagal kurią nuo nurodytos datos ūkio subjektams išduoti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai laikomi negaliojančiais, teisėtumo.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl teisėkūros subjekto diskrecijos sveikatos paslaugų teikimo srityje įgyvendinimo.....</i>	<i>5</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	7
<i>Dėl savivaldybės tarybos nario mandato panaikinimo, tarybos nariui pakeitus nuolatinę gyvenamąją vietą.....</i>	<i>7</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	8
<i>Dėl senatvės pensijos dydžio ir jos sąsajos su minimalių pragyvenimo poreikių užtikrinimu .....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį apskaičiavimo pagal nustatytą maksimalų dienos kompensuojamąjį uždarbį.....</i>	<i>9</i>
<i>Dėl sąvokos „bendrai gyvenantys asmenys“ aiškinimo .....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl profesinio susirgimo mokėjimo prievolės perdavimo valstybei, kai įmonė yra likviduojama dėl bankroto.....</i>	<i>11</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	12
<i>Dėl pareigos tinkamai informuoti užsienietį, jam nurodžius kelis būdus, kuriais jis pageidauja gauti informaciją.....</i>	<i>12</i>
11. KONKURENCIJA.....	13
<i>Dėl draudžiamo susitarimo sudarymo nustatant minimalią kainos ribą.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl anksčiau išduoto leidimo perimti reikalavimo teises bei įgyti balsavimo teises kreditorių susirinkime įtakos pareigai pranešti apie turto kontrolės įgijimą.....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl atsisakymo leisti pareiškėjui susipažinti su Konkurencijos tarybos parengtu pranešimu apie koncentraciją.....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl sutarčių vertinimo kaip (ne)sukeliančių ilgalaikių koncentracijoje dalyvaujančių įmonių kontrolės ir rinkos struktūros pokyčių.....</i>	<i>14</i>
<i>Dėl atitinkamos rinkos nustatymo svarbos sprendžiant dėl pareigos pranešti apie koncentraciją.....</i>	<i>14</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	15
<i>Dėl palūkanų, kurios būtų gautos, jei asocijuotam asmeniui suteikta paskola būtų atlygintina, įtraukimo į šią paskolą suteikuso asmens pajamas apmokestinimo pelno mokesčiu tikslu .....</i>	<i>16</i>
16. TERITORIJŲ PLANAVIMAS.....	16
<i>Dėl Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų pateikti teismui skundą (prašymą) dėl teritorijų planavimo dokumento panaikinimo.....</i>	<i>16</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	17
<i>Dėl nepriekaištingos reputacijos sampratos priimančią valstybės tarnautojo pareigas .....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl įrodymų ginčijant CMEK išduotą pažymą.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl nušalinimo laiko įskaitymo į tarnybos Lietuvos valstybei stažą.....</i>	<i>20</i>
23. VYRIAUSIOSIOS TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJOS SPRENDIMAI.....	21
<i>Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įgaliojimų priimti sprendimą dėl asmens, išėjusio iš valstybės tarnybos.....</i>	<i>21</i>
32. VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	22
<i>Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos teisės keletą kartų vertinti tapačias viešojo pirkimo sąlygas.....</i>	<i>22</i>
37. BAUSMIŲ VYKDYMO IR SUĖMIMO SĄLYGOS.....	22

<i>Dėl kompiuterio iš pataisos namuose bausmę atliekančio asmens paėmimo.....</i>	<i>22</i>
<i>Dėl suimtųjų ir nuteistųjų aprūpinimo tam tikromis higienos priemonėmis reglamentavimo skirtumų.....</i>	<i>23</i>
<i>Dėl suimtųjų trumpalaikių išvykų trukmės ir apsaugos skyrimo aspektų.....</i>	<i>24</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	25
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	25
<i>Dėl teritorinės ligonių kasos sprendimo neapmokėti už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teisingumo .....</i>	<i>25</i>
<i>Dėl pareigos taikyti trūkumų šalinimo institutą, kai netiksliai nurodytas skundo dalykas.....</i>	<i>25</i>
51. PASIRUOŠIMAS NAGRINĖTI ADMINISTRACINES BYLAS IR JŲ NAGRINĖJIMAS TEISME	26
<i>Dėl administracinės bylos perdavimo kitos apygardos administraciniam teismui, kai nėra išspręstas patikslinto skundo priėmimo klausimas.....</i>	<i>26</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl teisinio reguliavimo nuostatos, pagal kurią nuo nurodytos datos ūkio subjektams išduoti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai laikomi negaliojančiais, teisėtumo

Byloje buvo tiriamas norminio administracinio akto nuostata, nustatanti, kad iki nurodytos datos nepakeisti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimai yra laikomi negaliojančiais. LVAT vertino, ar Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. DI-528 „Dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ 2.3.1 ir 2.3² punktai (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. D1-510 patvirtinta redakcija, įsigaliojusi nuo 2015 m. liepos 2 d.) neprieštaravo konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-287 redakcija, įsigaliojusi nuo 2013 m. birželio 1 d.) nuostatomis.

Tirtame aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymo **2.3.1 punkte** nustatyta, kad jei šio įsakymo įsigaliojimo metu įrenginys, kuriame vykdoma 2.4 punkte nurodytų rūšių veikla, buvo eksploatuojamas pagal 2002 m. TIPK taisyklių¹ 2 priedą išduotą TIPK leidimą ar (ir) taršos leidimą, išduotą pagal Taršos leidimų taisyklės², pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą išduotas TIPK leidimas ir (ar) taršos leidimas keičiamas TIPK leidimu, išduodamu pagal Taisyklių³ reikalavimus, neatliekant įrenginyje vykdomos veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, jeigu įrenginyje vykdoma veikla iš esmės nesikeičia (t. y. nėra atliekamas esminis pakeitimas, kaip apibrėžta Taisyklių 7.6 p.).

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad šis punktas neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, įstatymų viršenybės, teisės aktų hierarchijos principams ir Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio nuostatomis. Byloje nustatyta, kad Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnyje yra įtvirtinti bendrieji aplinkos ministro įgaliojimai detalizuoti TIPK leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo tvarką, o 2013 m. gegužės 9 d. Aplinkos apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo 7 straipsnyje Aplinkos ministras yra tiesiogiai įgaliotas nustatyti tvarką ir terminus, pagal kuriuos šio įstatymo nuostatos dėl TIPK leidimų keitimo taikomos leidimams eksploatuoti Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnyje nurodytus įrenginius (ar jų dalis, ar kelis tokius įrenginius), išduotiems iki 2013 m. birželio 1 d. Tirtoje nuostatoje nustatytas teisinis reguliavimas nelaikytinas esminiu ūkinės veiklos laisvės apribojimu, kuris turėtų būti nustatytas tik įstatyme, o Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnyje nėra įtvirtinta tų pačių (kaip ir tirta nuostata) teisės aktų galiojimą laiko požiūriu reglamentuojančių normų, kurios galėtų būti laikomos konkuruojančiomis su tirtu 2013 m. liepos 15 d. įsakymo 2.3.1 punktu. Atsižvelgus į išanalizuotą teisinį reguliavimą, byloje pripažinta, kad 2013 m. liepos 15 d. įsakymo 2.3.1 punktas priimtas, aplinkos ministrui tinkamai įgyvendinant jam nustatytus įgaliojimus.

Tirto aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymo **2.3² punkte** įtvirtinta nuostata, kad iki 2015 m. gruodžio 31 d. įskaitytinai įsakymo 2.3 punkte nurodytu atveju negavus TIPK leidimo pagal Taisyklių reikalavimus, TIPK leidimas, išduotas pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą, ir taršos leidimas, išduotas pagal Taršos leidimų taisyklės (jei toks buvo išduotas), laikomas negaliojančiu.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad įstatymų nuostatose, su kuriomis sietini aplinkos ministro įgaliojimai priimti tiriamą 2013 m. liepos 15 d. įsakymą, eksplicitiškai nebuvo įtvirtinti aplinkos ministro įgaliojimai nustatyti, kad nuo tam tikro termino atitinkami TIPK leidimai laikomi negaliojančiais. Byloje atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, pagal kurią galima riboti asmens teises ir laisves, taip pat ir Konstitucijos 46 straipsnyje numatytą ūkinės veiklos laisvę, jeigu *inter alia* tai

¹ Aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 patvirtintos Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės

² Aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259 patvirtintos Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės

³ 2013 m. liepos 15 d. įsakymu patvirtintos Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės

daroma įstatymu. Tik įstatymu galima nustatyti esminį poveikį ūkinei veiklai galinčias daryti ekonominio poveikio priemones, kurios turi būti taikomos, kai nustatyti įpareigojimai yra nevykdomi arba netinkamai vykdomi (žr., pvz., Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 3 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimus). LVAT jurisprudencijoje pripažįstama, kad įstatymų leidėjas negali pavesti įstatymo įgyvendinamuoju aktu reguliuoti tuos santykius, kurie gali būti reguliuojami tik įstatymu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. birželio 18 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I²⁶¹-15/2013).

Iš Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio 10 dalies 3 punkto, 13 dalies 2 punkto ir 14 dalies nuostatų matyti, kad pasikeitus teisės aktų reikalavimams, kai reikia nustatyti griežtesnes įrenginio eksploataavimo sąlygas ar kitaip užtikrinti naujo ar pakeisto aplinkos apsaugos normatyvo ar aplinkos apsaugos standarto laikymąsi ir (ar) atitiktį naujai ar pakeistai aplinkos kokybės normai, TIPK leidimo galiojimas gali būti panaikinamas jį išdavusios institucijos motyvuotu sprendimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka. Vadovaujantis 2002 m. TIPK taisyklių 38–39 punktais, TIPK leidimus pagal šias taisykles buvo įgaliotas išduoti atitinkamas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas, kas reiškia, jog aplinkos ministras nėra įgaliotas savo įsakymu panaikinti TIPK leidimus – per nustatytą terminą nepakeisti TIPK leidimai nustatyta tvarka gali būti panaikinami jį išdavusiai institucijai priimant motyvuotą sprendimą.

Taigi konstatuota, kad įstatymai aplinkos ministru nesuteikė įgaliojimų savo įsakymu panaikinti TIPK leidimus, kurie nebuvo pakeisti TIPK leidimais, išduotais pagal naujai įsigaliojusius teisės aktus, – tokie įgaliojimai jam eksplicitiškai įstatymuose nenustatyti, o tai, kad pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio 14 dalį TIPK leidimų galiojimas panaikinamas jį išdavusios institucijos individualiu administraciniu aktu, patvirtina, jog įstatymų leidėjas neketino aplinkos ministru suteikti įgaliojimus savo įsakyme nustatyti, kad iki nustatyto termino nepakeisti pagal 2002 m. TIPK taisyklių 2 priedą išduoti TIPK leidimai laikomi negaliojančiais. Kadangi tirta nuostata, jog šiame punkte numatyti TIPK leidimai nuo nurodytos datos laikomi negaliojančiais, iš esmės apriboja ūkinės veiklos laisvę, neatitinka Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnyje nustatytos TIPK leidimų galiojimo panaikinimo tvarkos ir buvo priimta viršijant aplinkos ministru įstatymais suteiktus įgaliojimus, konstatuota, kad 2013 m. liepos 15 d. įsakymo 2.3² punktas prieštarauja iš konstitucinio teisinės valstybės principo, kitų konstitucinių imperatyvų kylančiam reikalavimui teisėkūros subjektams paisyti teisės aktų hierarchijos, įstatymų viršenybės principui ir Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ straipsnio nuostatomis.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-5-662/2017

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00035-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 14.3

[Prieiga internete](#)

Dėl teisėkūros subjekto diskrecijos sveikatos paslaugų teikimo srityje įgyvendinimo

Apžvelgiamoje norminėje administracinėje byloje buvo tiriama, ar aukštesnės galios teisiniu reguliavimui neprieštarauja kai kurios Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. V-632 patvirtinto Žmogaus kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacijos paslaugų, apmokamų iš žmogaus organų ir audinių transplantacijos programos lėšų, teikimo reikalavimų, bazinių kainų ir mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) (2016 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-830 redakcija) bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-830, kuriuo patvirtinti minėto Aprašo pakeitimai, nuostatos, reglamentuojančios Kraujodaros kamieninių ląstelių transplantacija (toliau –KKLT) paslaugų teikimo reikalavimus, susijusius su universiteto ligoninės veiklos siekiant teikti tam tikras KKLT paslaugas apimtimi, trukme, patirtimi.

Tinkamo Konstitucijos ir įstatymų suteiktų įgaliojimų vykdymo kontekste nagrinėtoje byloje pirmiausia akcentuotas konstitucinis proporcingumo reikalavimas, taip pat konstitucinis teisėtų lūkesčių apsaugos principas. Tinkamas diskrecijos naudojimas nustatant teisinį reguliavimą, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, neatsiejamas ir nuo kitų reikalavimų teisėkūrai, *inter alia* teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvų. Šiame kontekste pažymėta, kad vykdant reglamentavimo veiklą teisės aktuose yra įtvirtintos procedūrinės galimybės teisėkūros subjektui nustatyti priimamo teisinio reguliavimo prielaidas (faktinės situacijos aplinkybes, šias aplinkybes patvirtinančius tam tikrus duomenis), visapusiškai įvertinti

priimamų teisės normų (teisės akto projekto) teigiamas ir neigiamas pasekmes, ir tai pateikti teisės akto projekto lydimuosiuose dokumentuose ar pačiame teisės akte (jo prieduose). Šių procedūrinių galimybių išnaudojimas teisėkūros procese, atsižvelgiant į konkrečią reglamentavimo sritį ir nustatomų teisės normų pobūdį, sudaro prielaidas ne tik priimti teisėtus *inter alia* proporcingus, objektyvius ir aiškius norminius administracinius aktus, bet ir užtikrina, jog atsižvelgiant į teisėkūros subjekto pateiktą priimamo teisinio reguliavimo pagrindimą, bus galima tinkamai atlikti priimtų teisinio reguliavimo nuostatų teisėtumo teisminę patikrą.

Taigi teisėkūros subjekto diskrecija, kad ir esanti labai plati, negali būti aiškinama, kaip paneigianti viešojo administravimo subjekto pareigą apskritai pagrįsti savo priimamus sprendimus, todėl, priimant konkretų norminį administracinį aktą (nustatant konkrečias teisės normas), turi būti aiškūs faktai, argumentai, teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi. Nustatomo teisinio reguliavimo pagrindimas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Tokio pagrindimo stoka apsinkina administracinio teismo atliekamą tokių aktų teisėtumo patikrą, ypač kai administracinis aktas, kurio teisėtumas yra tiriamas, reglamentuoja specialių žinių reikalaujančią sritį. Viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga pagrįsti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai. Todėl dėl specifinės, specialių žinių reikalaujančios reglamentavimo srities teisminei kontrolei ir patikros apimčiai esant sudėtingai, iš teisėkūros subjekto, atsižvelgiant į konkrečios teisinės priemonės (priimamų teisės normų) pobūdį ir reglamentavimo sritį, gali būti reikalaujama pakankamai detaliai paaiškinti priimamas teises priemones, pateikiant objektyviais ir pakankamais duomenimis (faktais) apibūdintą reglamentuojamos srities situacijos analizę, kuri atskleistų priimamo teisės akto (teisės normų) teises bei faktines prielaidas, numatomo teisinio reguliavimo poveikį reglamentuojamiems santykiams. Šios pareigos, priimant teisėkūros aktus, tinkamas vykdymas turėtų būti toks, kad teismas, atliekantis norminio teisės akto teisėtumo patikrą *inter alia* proporcingumo, teisėtų lūkesčių apsaugos, kitais aspektais, galėtų patikrinti, ar teisėkūros subjektas tinkamai pasinaudojo savo diskrecija.

Nagrinėtos bylos kontekste išdėstytos nuostatos reiškė, kad pagal kompetenciją reglamentuodama sveikatos priežiūros paslaugų – šiuo atveju KKL paslaugų – teikimą ir KKL atlikimui taikomus reikalavimus, Sveikatos apsaugos ministerijai kilo pareiga ne tik nustatyti tokį poįstatyminį teisinį reguliavimą, kuris atitiktų iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančius reikalavimus *inter alia* jis turi būti proporcingas (tinkamas ir būtinas teisėtiems tikslams pasiekti), nepažeisti teisėtų lūkesčių, bet ir priimant teisės aktus, nustatant konkrečias teisės normas (reikalavimus sveikatos priežiūrai), gebėti tinkamai, adekvačiai, aiškiai jas paaiškinti, taip pat konkrečių duomenų, aplinkybių pagrindu pagrįsti *inter alia* jų proporcingumą, atitikimą kitiems principams taip, kad vykdant teisminę nustatytų sveikatos priežiūros reikalavimų kontrolę, būtų aiškūs priimamo teisinio reguliavimo motyvai, tikslai, faktinės, teisinės prielaidos, pateiktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, ir teismas, remdamasis šiais duomenimis, galėtų patikrinti, ar nustatytasis teisinis reguliavimas atitinka siekiamus tikslus, yra tinkamas, būtinas, taigi galėtų patikrinti, ar Sveikatos apsaugos ministerija tinkamai įgyvendino savo diskreciją ir realizavo iš Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalyje kylančią valstybės priedermę tinkamai pasirūpinti žmonių sveikata ir užtikrinti kokybiškų sveikatos priežiūros (*inter alia* KKL) paslaugų teikimą.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija sutiko, kad asmens sveikatos priežiūros (šiuo atveju KKL paslaugų) tinkamumas (kokybė ir efektyvumas), pacientų sauga, taip pat ekonomiškasis Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų naudojimas – visuotinai svarbūs ir teisėti tikslai. Didelė įstaigų patirtis, atliekant KKL, taip pat yra vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių aukštą šių paslaugų kokybę ir pacientų saugą, tačiau vien tik tokių deklaratyvių nuostatų pateikimas pats savaime negali pagrįsti faktinių ir teisinių prielaidų atlikti teisinio reguliavimo pakeitimus ir šiais pakeitimais tokiu mastu griežtinti KKL teikimo reikalavimus įstaigoms egzistavimo. Nei aiškinamajame rašte, nei kituose lydimuosiuose dokumentuose nebuvo atskleista esama situacija teikiant KKL paslaugas Lietuvoje, nepateikti konkretūs duomenys, be kita ko, apie teikiamų paslaugų kiekį, esamą ar prognozuojamą poreikį, pasiskirstymą teritoriniu aspektu, kokybinius rodiklius, konkrečiai neįvertintos teigiamos ir neigiamos numatomo teisinio reguliavimo pasekmės. Teisminės patikros metu šie duomenys taip pat nepateikti.

Sveikatos apsaugos ministerijos teikti paaiškinimai taip pat rodė, kad keičiant Aprašą ir griežtinant KKL paslaugų teikimo reikalavimus, buvo siekiama KKL paslaugas koncentruoti vienoje universiteto ligoninėje. Teisėjų kolegijos vertinimu, tam tikrų sveikatos priežiūros paslaugų koncentravimas *ipso jure* gali būti laikomas teisėtu tikslu, tačiau nei iš ginčyto teisinio reguliavimo priėmimo parengiamųjų dokumentų, nei iš į bylą pateiktų duomenų nebuvo galima vienareikšmiškai spręsti, kad KKL teikimo reikalavimų

griežtinimas yra vienintelė, neišvengiamai būtina ir tinkama nurodyto tikslo siekimo priemonė, atsižvelgiant, be kita ko, į tai, kad sveikatos priežiūros paslaugų koncentravimui Sveikatos apsaugos ministerija turi kitų teisinių įrankių. Nesant konkrečiais duomenimis pagrįsto teisėkūros subjekto paaiškinimo, kaip nesuderinamas su Sveikatos apsaugos ministerijos deklaruojamais tikslais kaupti kuo didesnę patirtį universiteto ligoninėje teikiant KKLТ ir taupyti PSDF biudžeto lėšas, vertintas reikalavimas pirmuosius dešimt veiklos metų atlikti ne daugiau, kaip 20 AUTOKKLТ suaugusiems pacientams, sergantiems mielomine liga. Nei minėtame aiškinamajame rašte, nei atsiliepime, nei teismo posėdžio metu Sveikatos apsaugos ministerija taip pat nepagrindė konkrečių įstaigos patirties reikalavimų.

Todėl nuspręsta, kad tiek, kiek Aprašo 12.2, 13.1.1 ir 13.1.2 papunkčiuose įtvirtintas teisinis reguliavimas nėra tinkamai motyvuojamas būtinumu ir reikalingumu užtikrinti sveikatos priežiūros (KKLТ paslaugų teikimo) tinkamumą ir prieinamumą, tiek, kiek jis nėra pagrindžiamas patikimais, konkrečiais, aiškiais ir objektyviais duomenimis, negali būti laikomas proporcingu ir atitinkančiu Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalies nuostata, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus, o teisėkūros procedūros požiūriu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. V-830 2.13–2.15 papunkčiai negali būti laikomi atitinkančiais konstitucinį atsakingo valdymo principą.

Remiantis iš esmės panašiais argumentais, išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad ginčijamos nuostatos neatitiko ir konstitucinio teisėtų lūkesčių apsaugos principo reikalavimų. Šiuo aspektu, be kita ko, pažymėta, kad byloje ginčyti Aprašo pakeitimai įsigaliojo nuo 2016 m. lapkričio 1 d. Vadinasi, pereinamosios nuostatos, atidedant naujo teisinio reguliavimo įsigaliojimą, buvo įtvirtintos. Pareiškėjai argumentų, kad naujo teisinio reguliavimo įsigaliojimui nustatytas laikotarpis nėra pakankamas, neteikė. Tačiau LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad sveikatos apsaugos ministras, nustatydamas naujus ir iš esmės griežtesnius reikalavimus, siekiant atlikti KKLТ, neįtvirtino jokių teisinio reguliavimo nuostatų, susijusių su suinteresuotų asmenų, kuriems nustatytieji sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimai taikomi, teisine padėtimi, atsiradusia iki įsigaliojant teisiniam reguliavimui, patvirtintam Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. birželio 15 d. įsakymui Nr. V-830, ir šių asmenų galimybės teikti KKLТ paslaugas, įgytos galiojant ankstesniems sveikatos priežiūros paslaugų reikalavimams, išsaugojimu.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. balandžio 11 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-6-502/2017
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00036-2016-6
Procesinio sprendimo kategorija 4.1

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.7. Kiti su rinkimais, referendumais ir politinių partijų veikla susiję klausimai

Dėl savivaldybės tarybos nario mandato panaikinimo, tarybos nariui pakeitus nuolatinę gyvenamąją vietą

Apžvelgiamoje byloje buvo išnagrinėtas skundas dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Vyriausioji rinkimų komisija) sprendimo, kuriuo, be kita ko, buvo nutraukti pareiškėjo – Vilniaus rajono savivaldybės tarybos nario S. G. – įgaliojimai prieš terminą, savivaldybės tarybos nario pažymėjimas pripažintas negaliojančiu ir pripažinta, kad Vilniaus rajono savivaldybės taryboje atsiradus laisvai vietai, savivaldybės tarybos nariu tampa kitas asmuo.

Ginčo sprendimas priimtas, vadovaujantis Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 88 straipsnio (2016 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XII-2582 redakcija) 1 dalies 6 punktu, kuris nustato, kad savivaldybės tarybos nario įgaliojimai nutrūksta prieš terminą, kai jis išvyksta nuolat gyventi už savivaldybės, kurios tarybos nariu yra išrinktas, teritorijos ribų, – pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenis.

Pareiškėjo teigimu, jis, po to, kai tapo savivaldybės tarybos nariu, deklaravo gyvenamąją vietą Vilniaus mieste, tačiau faktiškai liko gyventi Vilniaus rajone. Gyvenamosios vietos deklaravimą atliko tik siekdamas išsaugoti Vilniaus mieste esantį butą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (2015 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XII-19192 redakcija) 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad gyvenamosios vietos deklaravimas yra gyvenamosios vietos adresą sudarančių ir kitų šiame įstatyme nustatytų duomenų

pateikimas gyvenamosios vietos deklaravimo įstaigai. Pagal to paties straipsnio 4 dalį, gyvenamoji vieta – tai pagrindinė vieta, kurioje asmuo faktiškai dažniausiai gyvena ir su kuria jis yra labiausiai susijęs. Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad asmuo deklaruoja tik vieną gyvenamąją vietą, net jeigu vienu metu gyvena keliose vietose. Atsižvelgiant į tai, preziumuojama, jog deklaruojama ta vieta, kurioje asmuo faktiškai dažniausiai gyvena ir su kuria jis labiausiai yra susijęs (LVAT 2007 m. vasario 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R⁴⁶⁹-14/2007).

Vadovaudamasi nurodytomis gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nuostatomis, LVAT teisėjų kolegija pripažino, kad gyvenamosios vietos deklaravimo įstaigai asmuo savo gyvenamąją vietą deklaruoja tą vietą, kurioje jis faktiškai gyvena ir su kuria jis labiausiai susijęs socialiniais, ekonominiais ir kitokiais ryšiais. Nagrinėtu atveju pareiškėjas 2017 m. sausio 30 d. Lietuvos Respublikos gyventojų registre savo gyvenamąją vietą įregistravo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje, t. y. pareiškėjas deklaravo, kad išvyko nuolat gyventi iš Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos ribų, todėl tai, kad ginčo sprendimo priėmimo metu S. G. gyvenamąją vietą buvo vėl deklaravęs Vilniaus rajone, t. y. savivaldybės, kurios tarybos nariu buvo išrinktas, teritorijos ribose, teisiniu ir faktiniu aspektu nėra reikšminga. Pareiškėjo paaiškinimai dėl tikrosios gyvenamosios vietos Vilniaus rajone nepaneigia Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenų, pagal kuriuos pareiškėjas gyvenamąją vietą 2017 m. sausio 30 d. deklaravo Vilniaus mieste.

Nagrinėtu atveju Vyriausioji rinkimų komisija, remdamasi VĮ Registrų centro 2017 m. kovo 9 d. Gyventojų registro pažyma apie asmens duomenis, nustatė, kad pareiškėjas išvyko nuolat gyventi už Vilniaus rajono savivaldybės, kurios tarybos nariu buvo išrinktas, teritorijos ribų, todėl pagrįstai priėmė ginčytą sprendimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjo skundas atmestas.

2017 m. balandžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-1-422/2017

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00004-2017-2

Procesinio sprendimo kategorija 5.7

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.3. Valstybinės socialinio draudimo pensijos ir kompensacijos

7.3.1. Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos

Dėl senatvės pensijos dydžio ir jos sąsajos su minimalių pragyvenimo poreikių užtikrinimu

Aptariamoje byloje ginčas kilo, be kita ko, dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Užsienio išmokų tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo pareiškėjai paskirta senatvės pensija. Taip pat pareiškėja skunde prašė padidinti jai paskirtos senatvės pensijos dydį iki 348,42 Eur.

Pareiškėja teigė, kad jai ginčytu Tarnybos sprendimu paskirta 189,08 Eur dydžio valstybinio socialinio draudimo senatvės pensija yra nepakankama minimaliems socialiniams poreikiams patenkinti ir neatitinka teisės aktų reikalavimų.

Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs byloje pateiktus įrodymus, nenustatė Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 3 straipsnio saugomos teisės į orią senatvę pažeidimo. Pareiškėja su teismo sprendimu nesutiko.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Konstitucijos 52 straipsnio nuostatos, laiduojančios piliečiams teisę į socialinę apsaugą, įpareigoja valstybę nustatyti pakankamas tos teisės įgyvendinimo ir teisinio gynimo priemones. Įstatymu turi būti nustatytas amžius, kurį sukakęs asmuo turi teisę gauti senatvės pensiją, šios pensijos skyrimo ir mokėjimo pagrindai, sąlygos, dydžiai.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėja neginčijo jai Tarnybos 2015 m. birželio 15 d. sprendimu paskirtos senatvės pensijos apskaičiavimo pagal teisės aktus, reglamentuojančius senatvės pensijos paskyrimą, teisingumo, tačiau teigė, kad jai paskirtos senatvės pensijos nepakanka minimaliems socialiniams poreikiams tenkinti. Pareiškėja taip pat neginčijo Tarnybos 2015 m. spalio 27 d. sprendimo, kuriuo jai buvo perskaičiuota paskirta senatvės pensija patvirtintus draudžiamųjų pajamų bei valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžius (193,03 Eur).

Nagrinėjamu atveju nenustatyta, kad pareiškėjos situacija galėtų patekti į Konvencijos 3 straipsnio taikymo sritį. Pareiškėja ilgą laiką dirbo Jungtinėje Karalystėje ir gavo 971,18 svarų sterlingų dydžio

atlyginimą, tokiu būdu ji įgijo tam tikros trukmės darbo stažą ir teisę į dalinę senatvės pensiją sulaukus Jungtinėje Karalystėje nustatyto pensinio amžiaus pagal šios šalies teisės aktus. Lietuvoje pareiškėjai nuosavybės teise priklauso dviejų kambarių butas, teismo posėdyje pareiškėja nurodė turinti du suaugusius vaikus, kuriems padeda materialiai. Pareiškėja dėl socialinės paramos skyrimo į atitinkamas institucijas nesikreipė, o jos pateiktus įrodymus apie turėtas išlaidas Lietuvoje LVAT vertino kritiškai, kadangi jie buvo prieštaringi ir neatspindėjo realių pareiškėjos išlaidų.

Atkreiptas dėmesys ir į tai, kad valstybinio socialinio draudimo pensijų sistema užtikrina teisę asmeniui, atitinkančiam teisės aktuose nustatytas sąlygas, teisę į valstybinio socialinio draudimo senatvės pensiją, tačiau jos dydis kiekvienam asmeniui apskaičiuojamas individualiai ir priklauso nuo teisės aktuose nustatytų atitinkamų rodiklių (įgyto stažo, draudžiamųjų pajamų dydžio ir kt.).

LVAT teisėjų kolegija, pasisakydama dėl pareiškėjos reikalavimo padidinti jai senatvės pensijos dydį iki 348,42 Eur, pažymėjo, kad senatvės pensijos yra skiriamos teisės aktuose nustatyta tvarka, jas skiria VSDFV teritoriniai skyriai. Byloje nebuvo duomenų, kad pareiškėja kreipėsi į Tarnybą ar VSDFV su prašymu padidinti jai paskirtą senatvės pensiją iki 348,42 Eur, todėl tik esant priimtam Tarnybos ar VSDFV sprendimui šiuo klausimu ir pareiškėjai su juo nesutinkant, tokie sprendimai galėtų būti ginčijami teismui.

Pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2017 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1234-502/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05343-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 7.3.1

[Prieiga internete](#)

7.6. Valstybinės socialinio draudimo pašalpos ir išmokos

7.6.4. Motinystės (tėvystės) pašalpa

Dėl motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį apskaičiavimo pagal nustatytą maksimalų dienos kompensuojamąjį uždarbį

Aptariamoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjai paskirtos motinystės pašalpos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį ribojimo pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalį bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų (toliau – Nuostatai) 7 punktą, teisėtumo ir pagrįstumo.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Vilniaus skyrius (toliau – VSDFV Vilniaus skyrius) pareiškėjai motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį apskaičiavo pagal nustatytą maksimalų dienos kompensuojamąjį uždarbį, t. y. 227,83 Lt (pareiškėjos dienos kompensuojamasis uždarbis teisės į pašalpą atsiradimo dieną – 507,65 Lt).

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad pareiškėjai motinystės pašalpa ginčijamu laikotarpiu apskaičiuota teisėtai ir pagrįstai, tačiau pareiškėja su tokiu teismo sprendimu nesutiko.

LVAT ši administracinė byla buvo sustabdyta iki Lietuvos Respublikos Konstituciniame Teisme (toliau – ir Konstitucinis Teismas) bus išnagrinėtas byloje taikytinų teisės normų konstitucingumo klausimas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2016 m. kovo 15 d. nutarime pripažino, kad Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalis (2011 m. gruodžio 15 d. redakcija; Žin., 2011, Nr. 160-7569) tiek, kiek joje nustatyta, kad maksimalus kompensuojamasis uždarbis motinystės pašalpai apskaičiuoti negali viršyti teisės į ją atsiradimo mėnesį galiojusią Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 3,2 dydžio sumos, įstatymuose neįtvirtinus per nustatytą laikotarpį iki nėštumo ir gimdymo atostogų gauto atlyginimo vidurkį atitinkančių išmokų visoms dirbančioms moterims, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 39 straipsnio 2 daliai; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 7 punktas (2012 m. rugpjūčio 21 d. redakcija; Žin., 2012, Nr. 99-5052) tiek, kiek jame nustatyta, kad maksimalus kompensuojamasis uždarbis motinystės pašalpai apskaičiuoti negali viršyti nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios mėnesį galiojusią Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 3,2

dydžio sumos, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 39 straipsnio 2 daliai; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 10 punkto (2011 m. gruodžio 28 d. redakcija; Žin., 2011, Nr. 164–7820) pirmoji pastraipa tiek, kiek joje nustatyta, kad maksimalus dienos kompensuojamasis uždarbis motinystės pašalpos apskaičiuojamas pagal einamųjų metų draudžiamųjų pajamų, galiojusių nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios mėnesį, 3,2 dydžio sumą, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 39 straipsnio 2 daliai. Šis nutarimas Teisės aktų registre oficialiai paskelbtas 2017 m. sausio 2 d.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. birželio 28 d. priimto Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 pakeitimo įstatymo nuostatas, pažymėjo, kad asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo (t. y. 2017 m. sausio 1 d.) įgijusiems teisę gauti motinystės pašalpą, motinystės pašalpos, apskaičiuotos pagal kompensuojamąjį uždarbį, apribotą teisės į šią pašalpą atsiradimo mėnesį galiojusių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 3,2 dydžio suma, iki 2017 m. kovo 31 d. turi būti perskaičiuotos taikant kompensuojamąjį uždarbį, apskaičiuotą tokių ribojimų netaikant, ir iki 2017 m. birželio 30 d. tokiems asmenims turi būti išmokėtas susidaręs motinystės pašalpos skirtumas. Kitiems asmenims paskirtų motinystės pašalpų perskaičiavimas nėra numatytas.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad byloje yra nustatytas teisės gauti iki motinystės atostogų gauto atlyginimo vidurkį pažeidimas, o reikalavimas apginti šią iš Konstitucijos kylančią teisę yra pareikštas nepraleidus termino tai padaryti, todėl nustačius minėtos teisės pažeidimą, teismas privalo ją veiksmingai ginti. Taigi VSDFV Vilniaus skyriaus sprendimas tiek, kiek juo apskaičiuojant motinystės pašalpą už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį nuo 2013 m. liepos 23 d. iki 2013 m. lapkričio 25 d. pritaikytas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje (2011 m. gruodžio 15 d. redakcija) nurodytu dydžiu apribotas kompensuojamas uždarbio dydis, panaikintas, atsakovas VSDFV Vilniaus skyrius įpareigotas perskaičiuoti pareiškėjai priklausančią motinystės pašalpą pagal VSDFV Vilniaus skyriaus 2013 m. rugpjūčio 1 d. sprendime pareiškėjai apskaičiuotą dienos kompensuojamą uždarbį, netaikant ribojimo ir išmokėti susidariusį motinystės pašalpos skirtumą. Panaikintas ir VSDFV sprendimas, kuris priimtas išnagrinėjus pareiškėjos skundą ikiteismine tvarka.

2017 m. balandžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-473-502/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03814-2013-5

Procesinio sprendimo kategorija 7.6.4

[Prieiga internete](#)

Pastaba. Konstitucinis Teismas taip pat tirs Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalies (2011 m. gruodžio 15 d. redakcija) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų 7 punkto (2012 m. rugpjūčio 21 d. redakcija), 10 punkto (2011 m. gruodžio 28 d. redakcija) atitiktį Konstitucijos 38 straipsnio 1, 2 dalims, 39 straipsnio 1 daliai, teisinės valstybės principui. Ginčijamose teisės nuostatose įtvirtinta, kad maksimalus kompensuojamasis uždarbis motinystės (tėvystės) pašalpai (mokamai vaiko priežiūros metu, kol vaikui sueis vieni arba 2 metai) apskaičiuoti negali viršyti teisės į ją atsiradimo mėnesį galiojusių Vyriausybės patvirtintų einamųjų metų draudžiamųjų pajamų 3,2 dydžio sumos.

7.8. Socialinė parama šeimoms, vaikams ir nepasiturintiems gyventojams

Dėl sąvokos „bendrai gyvenantys asmenys“ aiškinimo

Aptariamoje byloje pareiškėja turčinės žalos atsiradimą siejo su galbūt neteisėtais Panevėžio miesto savivaldybės administracijos veiksmais, kai pareiškėjai buvo nustatyta 1 114,03 Eur socialinės pašalpos permoka.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad bendrai gyvenančių asmenų samprata pateikta Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 2 punkte (2013 m. gegužės 16 d. redakcija). <...> Į bendrai gyvenančių asmenų sampratą taip pat patenka dirbantys (taip pat savarankiškai dirbantys) asmenys, jeigu per mėnesį jų gaunamos pajamos yra mažesnės nei valstybės

remiamų pajamų dydis, arba nedirbantys (taip pat savarankiškai nedirbantys) nesusituokę ir savo vaikų (jvaikių) neauginantys pilnamečiai vaikai (jvaikiai) iki 24 metų, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje (studentai), įskaitant akademinių atostogų dėl ligos ar nėštumo laikotarpį, taip pat pilnamečiai vaikai (jvaikiai) nuo bendrojo ugdymo programos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, konkrečiu atveju sprendžiant, ar asmenys laikytini kartu gyvenančiais asmenimis pagal Įstatymo 2 straipsnio 2 punktą, yra svarbus ne faktinis gyvenimas kartu ar bendros buities vedimas, bet faktas, kad nedirbantis (taip pat savarankiškai nedirbantis) nesusituokęs ir savo vaikų (jvaikių) neauginantis pilnametis vaikas (jvaikis) iki 24 metų mokosi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal formaliojo profesinio mokymo programą arba studijuoja aukštojoje mokykloje.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjos sūnus ginčo laikotarpiu buvo pilnametis iki 24 metų amžiaus asmuo, jis niekur nedirbo, nebuvo įregistravęs santuokos, neaugino vaikų; nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki 2013 m. liepos 12 d. pagal bendrojo ugdymo programą mokėsi Panevėžio suaugusiųjų mokymo centre, o nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d. pagal formaliojo profesinio mokymo programą – Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykloje. Todėl konstatuota, kad pirmosios instancijos teismo išvada, jog konkrečiu atveju Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius pagrįstai į bendrai su pareiškėja gyvenančių asmenų sudėtį įtraukė jos sūnų, besimokantį pagal formaliojo profesinio mokymo programą, yra pagrįsta.

Pažymėta, kad pareiškėjai nustatyta 1 114,03 Eur socialinės pašalpos permoka, kadangi pareiškėja per Įstatyme įtvirtintą terminą Skyriui nepranešė apie tai, kad jos sūnus nurodytais laikotarpiais mokėsi. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, nebuvo pagrindo konstatuoti, kad skyrius, konkrečiu atveju sprenddamas socialinės paramos mokėjimo klausimus dėl pareiškėjos, veikė neteisėtai.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjos apeliacinis skundas atmestas.

2017 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje A-238-822/2017

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00194-2015-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 7.8; 20.2.3.1

[Prieiga internete](#)

7.9. Kiti socialinės apsaugos klausimai

Dėl profesinio susirgimo mokėjimo prievolės perdavimo valstybei, kai įmonė yra likviduojama dėl bankroto

Byloje buvo ginčijamas atsakovo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyriaus (toliau – VSDFV Klaipėdos skyrius) sprendimas, kuriuo netenkinti pareiškėjo BUAB „Altarnaja“ bankroto administratoriaus UAB Verslo administravimo kompanijos prašymai perimti žalos atlyginimo dėl profesinio susirgimo mokėjimą tretiesiems suinteresuotiems asmenims, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pagal Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo (toliau – Laikinasis įstatymas) 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą, žalos atlyginimo mokėjimo prievolė pereina valstybei vienu iš šių atvejų: 1) įmonei iškelta bankroto byla; 2) įmonė likviduojama dėl bankroto; 3) įmonė neveikia ir jai netaikoma bankroto procedūra bei dėl lėšų ir turto stokos įmonėje pagal teismo antstolių kontoros dokumentus nėra galimybės išieškoti nukentėjusiems teismo priteistą žalos atlyginimą.

Aptariamu atveju kaip tik ir vertinta, ar pareiškėjo prašymai buvo pagrįstas įstatymų leidėjo nustatytu pagrindu, kai valstybė privalo perimti žalos atlyginimo mokėjimo prievolę. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas apibrėžia likviduojamos įmonės dėl bankroto statusą. Bankroto byla – teismo nagrinėjama civilinė byla dėl ginčų, kylančių iš bankroto teisinių santykių, bankroto bylą iškelia teismas (Įmonių bankroto įstatymo 2 str. 3 d., 10 str.). Bankrutavusi įmonė – teismo, o kai bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, – kreditorių susirinkimo pripažinta bankrutavusia ir dėl to likviduojama įmone (Įmonių bankroto įstatymo 2 str. 5 d., 13 str. 1 d., 30 str. 1 d.). Bankroto procesas tiek teismo tvarka, tiek ir ne teismo tvarka reiškia, kad įmonė yra nemoki, nevykdo įsipareigojimų kreditoriams (Įmonių bankroto įstatymo 2 str. 1 ir 8 d.).

Nagrinėtu atveju byloje buvo pateikti įrodymai, kad pareiškėjas kreditorių susirinkimo sprendimu yra pripažintas bankrutavusiu ir likviduojamu dėl bankroto. Įmonių bankroto administratorius, likviduodamas bankrutavusią įmonę, turi pateikti žalos atlyginimo prievolės dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga dokumentus ir žalos gavėjų duomenis jų gyvenamosios vietos VSDFV teritoriniams skyriams, kai įstatymo numatytu atveju žalos atlyginimo mokėjimas pereina valstybei (Įmonių bankroto įstatymo 31 str. 4 p.).

Atsižvelgus į LVAT praktiką ir įvertinus tai, kad tretiesiems suinteresuotiems asmenims susirgimai profesinėmis ligomis buvo pripažinti iki 1999 m. gruodžio 31 d., konstatuota, kad BUAB „Altarnaja“ bankroto administratorius, vadovaudamasis Laikinojo įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu bei Įmonių bankroto įstatymo 31 straipsnio 4 punktu, turėjo teisėtą pagrindą pateikti žalos atlyginimo prievolės dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga dokumentus ir žalos gavėjų (trečiųjų suinteresuotų asmenų) duomenis jų gyvenamosios vietos VSDFV teritoriniam skyriui (atsakovui).

Teisėjų kolegijos vertinimu, tai, kad Žalos atlyginimo nukentėjusiesiems dėl sveikatos sužalojimo ar susirgimo profesine liga, kai ši prievolė pereina valstybei, tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 99, 6.2.2 punkte nurodyta, jog tuo atveju, kai įmonė likviduojama dėl bankroto, turi būti pateiktas teismo sprendimas pripažinti įmonę bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto, nesudaro nei faktinio, nei teisinio pagrindo konstatuoti, kad pagal Laikinojo įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą valstybė perima prievolę mokėti žalos atlyginimą tik tuo atveju, kai bankroto procesas yra vykdomas teismo tvarka. Pažymėta, kad Laikinojo įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punkte nėra nurodoma tik apie teismo tvarka vykdomą bankroto procesą, pagal Įmonių bankroto įstatymą ne teismo tvarka bankroto procedūros vykdomos vadovaujantis šiuo įstatymu, teismo kompetencijai skirtus klausimus svarsto ir sprendžia kreditorių susirinkimas (Įmonių bankroto įstatymo 13 str. 1 d.). Tai reiškia, kad Laikinojo įstatymo prasme kreditorių susirinkimo sprendimas įmonę pripažinti bankrutavusia yra tapatus teismo sprendimui (nutarčiai) pripažinti įmonę bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto.

Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyta, kad garantinio fondo lėšos naudojamos Laikinojo įstatymo nustatytam žalos atlyginimui dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga, kai ši prievolė nurodyto įstatymo nustatyta tvarka nepereina valstybei, todėl administratorius, nustatęs, kad pagal Laikinojo įstatymo 18¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą žalos atlyginimo prievolė pereina valstybei, pagrįstai ir teisėtai nesivadovavo minėta Garantinio fondo įstatymo norma.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o apeliacinis skundas atmestas.

2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1330-520/2017

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-00121-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl pareigos tinkamai informuoti užsienietį, jam nurodžius kelis būdus, kuriais jis pageidauja gauti informaciją

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimų, kuriais pareiškėjams atsisakyta pakeisti leidimus laikinai gyventi Lietuvoje, teisėtumo ir pagrįstumo.

Departamentas nusprendė nepakeisti leidimo pareiškėjui laikinai gyventi Lietuvoje, konstatavęs nelegalios migracijos grėsmę, kaip atsisakymo išduoti ar pakeisti užsieniečiui leidimą gyventi pagrindą. Atsižvelgęs į tai, kad sprendimu leidimas laikinai gyventi Lietuvoje pareiškėjui nebuvo pakeistas, Departamentas taip pat priėmė sprendimą, kuriuo atsisakė pakeisti pareiškėjui leidimą laikinai gyventi Lietuvoje. Abejones dėl pareiškėjo buvimo Lietuvoje tikslo atsirado dėl to, kad pareiškėjo pateiktos UAB „Edgarma“ konsultavimo paslaugų teikimo sutartys buvo sudarytos su įmonėmis, kurių vadovai buvo piliečiai, neturintys leidimų laikinai gyventi Lietuvoje, taip pat

buvo pateikti melagingi duomenys apie jo gyvenamąją vietą. Siekdamas objektyviai įvertinti susiklosčiusią situaciją, Departamentas kreipėsi į pareiškėją, bet skundžiamą sprendimą priėmė nesulaukęs pareiškėjo atsakymo.

LVAT pažymėjo, kad konkrečiu atveju itin svarbi aplinkybė, ar Departamentas pareiškėją tinkamai informavo apie būtinybę pateikti papildomus duomenis, siekiant išsklaidyti abejones dėl jo buvimo Lietuvos Respublikoje tikslo. Bylai aktualiuose nacionaliniuose teisės aktuose nustatyta, kad subjektas, kreipdamasis į valstybės instituciją gali pasirinkti, kokiais būdais pageidautų gauti pranešimą apie priimtą sprendimą dėl leidimo laikinai gyventi pakeitimo bei kitus pranešimus. Taigi pats asmuo nurodo, kokiais būdais pageidauja gauti informaciją.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjas prašyme pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjo abu pageidautinus pranešimo apie priimtą sprendimą gavimo būdus – gyvenamosios ar buvimo vietos Lietuvos Respublikoje adresu bei elektroniniu paštu. Taigi pažymėdamas abu pranešimo gavimo būdus, pareiškėjas nurodė, jog informacija jam turėtų būti pateikta tiek paprastu paštu, tiek elektroniniu paštu. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, asmeniui, kuris kreipiasi į Departamentą nurodydamas abu pageidaujamus pranešimų gavimo būdus, pranešimai turi būti siunčiami abiem jo nurodytais būdais. Konkrečiu atveju esant išreikštai asmens valiai informaciją gauti abiem būdais, institucija neturėtų suteikti prioritetinės reikšmės vienam konkrečiam informacijos teikimo būdui. Departamento raštas, kuriuo pareiškėjui buvo pasiūlyta pateikti papildomus duomenis, buvo išsiųstas tik pareiškėjo nurodytu elektroninio pašto adresu, bet pareiškėjas teigia, kad negavo minėto rašto. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, aplinkybė, kad pareiškėjui pranešimas buvo išsiųstas tik jo nurodytu elektroninio pašto adresu, konkrečiu atveju nesuponuoja išvados, kad pareiškėjas buvo informuotas tinkamai, kadangi jis, teikdamas prašymą, nurodė, jog pageidauja būti informuotas ne vienu pasirinktu, bet abiem galimais būdais, t. y. tiek paštu, tiek elektroniniu paštu.

Tokiomis aplinkybėmis LVAT konstatavo, kad pareiškėjas nebuvo tinkamai informuotas ir tai jam sudarė kliūtis laiku kreiptis į Departamentą ir pateikti reikiamus duomenis tam, kad būtų išsklaidytos kilusios abejonės dėl pareiškėjo buvimo Lietuvos Respublikoje tikslo. Kaip jau minėta, pareiškėjui laiku neatvykus ir nepateikus papildomų duomenų, Departamentas priėmė byloje ginčytus sprendimus, taip pažeisdamas gero administravimo principą.

Apeliacinis skundas LVAT sprendimu patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – panaikinti Departamento sprendimus ir įpareigoti pakartotinai nagrinėti pareiškėjų prašymus pakeisti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

2017 m. balandžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3282-822/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01730-2016-3

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.1

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.2. Draudžiami susitarimai

Dėl draudžiamo susitarimo sudarymo nustatant minimalią kainos ribą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriame buvo konstatuotas UAB „Lukrida“, UAB „Manfula“, UAB „Envija“, užsiimančių kogeneracinių jėgainių platinimu ir kita su tuo susijusia veikla, įvykdytas Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 5 straipsnio ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 101 straipsnio pažeidimas. Už nustatytus teisės aktų pažeidimus UAB „Manfula“ skirta 333 900 Eur, UAB „Envija“ – 303 600 Eur bauda, UAB „Lukrida“ atleista nuo jam skirtos baudos. Pirmosios instancijos teismas, vertindamas ginčyto nutarimo teisėtumą ir pagrįstumą, sprendė, kad pagrįstai buvo nustatyti konkurencijos teisę pažeidžiantys veiksmai, tačiau sumažino UAB „Envija“ skirtos baudos dydį nuo 303 600 Eur iki 218 695,61 Eur.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta, kad visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją arba kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, yra draudžiami ir negalioja nuo jų sudarymo momento, įskaitant susitarimą tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti

(fiksuoti) tam tikros prekės kainas arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas. Iš esmės analogiškas draudimas įtvirtintas ir SESV 101 straipsnio 1 dalies a punkte.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad UAB „Manfula“ ir UAB „Lukrida“ – didžiausi kogeneracinių jėgainių statybų Lietuvoje rinkos dalyviai. Remiantis administracinėje byloje pateiktais įrodymais, buvo nustatyta, kad tiek UAB „Lukrida“, tiek UAB „Manfula“ iš anksto žinojo apie UAB „Envija“ valdybos ketinimą priimti sprendimą nustatyti maržą vidaus degimo varikliams, kuriuos abu konkurentai pirko iš UAB „Envija“, ir po valdybos posėdžio tiek UAB „Lukrida“, tiek UAB „Manfula“ žinojo tokio sprendimo rezultatus. Atsižvelgus į UAB „Manfula“ ir UAB „Lukrida“ kartu užimamą rinkos dalį, buvo akcentuota, kad šių bendrovių tiesioginiai ar netiesioginiai kontaktai, vykę per UAB „Envija“, lemiantys susižinojimą dėl kiekvienai iš jų taikomos kainos dalies, akivaizdžiai neatitiko normalių sąlygų rinkoje. LVAT teisėjų kolegija, remdamasi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, pažymėjo, kad konkuruojančių įmonių bendras siekis ne konkrečiai fiksuoti kainą, tačiau nustatyti tokios kainos minimalią ribą taip pat priskirtinas draudžiamam susitarimui, bei akcentavo, jog toks UAB „Lukrida“ ir UAB „Manfula“, dalyvaujant UAB „Envija“, sudarytas susitarimas dėl kainų derinimo iš UAB „Envija“ perkamoms prekėms, nustatant minimalią kainos ribą, atitinka draudžiamų susitarimų sampratą. Dėl to LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad UAB „Lukrida“ ir UAB „Manfula“, dalyvaujant UAB „Envija“, sudarytas susitarimas dėl kainų derinimo iš UAB „Envija“ perkamoms prekėms pažeidė Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto ir SESV 101 straipsnio 1 dalies a punkto reikalavimus.

LVAT teisėjų kolegija taip pat konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino proceso šalių argumentus dėl joms skirtų baudų proporcingumo: pagrįstai UAB „Envija“ skirtą baudą sumažino, o UAB „Manfula“ skirtą baudą paliko nepakeistą.

Remdamasi tuo, kas nurodyta, LVAT teisėjų kolegija UAB „Manfula“ ir UAB „Envija“ apeliacinius skundus atmetė kaip nepagrįstus ir skundžiamą pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-169-822/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01454-2015-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.2.2; 11.2

[Prieiga internete](#)

11.4. Koncentracija

Dėl anksčiau išduoto leidimo perimti reikalavimo teises bei įgyti balsavimo teises kreditorių susirinkime įtakos pareigai pranešti apie turto kontrolės įgijimą

Dėl atsakymo leisti pareiškėjui susipažinti su Konkurencijos tarybos parengtu pranešimu apie koncentraciją
Dėl sutarčių vertinimo kaip (ne)sukeliančių ilgalaikių koncentracijoje dalyvaujančių įmonių kontrolės ir rinkos struktūros pokyčių

Dėl atitinkamos rinkos nustatymo svarbos sprendžiant dėl pareigos pranešti apie koncentraciją

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo pareiškėjui UAB „Lukoil Baltija“ (šiuo metu pavadinimas – UAB „AMIC Lietuva“) buvo skirta 11 386 300 litų bauda dėl to, jog prieš numatomą įvykdyti koncentraciją (penkiolikos degalinių kontrolės įgijimą) UAB „Lukoil Baltija“ nepranešė apie ją Konkurencijos tarybai ir negavo leidimo.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad penkiolikos degalinių kontrolę pareiškėjas įgijo pagal 2003 m. gruodžio 31 d. jungtinės veiklos sutartį, sudarytą su UAB „Baltic Petroleum“. Įnešimo į jungtinę veiklą metu minėtos degalinės nuosavybės teise priklausė bankrutuojančiai akcinei bendrovei „Lietuvos kuras“ (toliau – ir BAB „Lietuvos kuras“) ir buvo išnuomosotos UAB „Baltic Petroleum“.

Pareiškėjas byloje teigė, kad jam nekilo pareiga pateikti pranešimo Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą minėtų degalinių kontrolės įgijimui, kadangi 2001 m. spalio 4 d. Konkurencijos taryba išdavė pareiškėjui leidimą vykdyti koncentraciją, pareiškėjui ir UAB „Vilniaus bankas“ sudarant reikalavimo perleidimo sutartį, pagal kurią pareiškėjas įgijo 37 proc. balsavimo teisių BAB „Lietuvos kuras“ kreditorių susirinkime.

LVAT teisėjų kolegija, išnagrinėjusi pareiškėjo 2001 m. pateikto pranešimo apie koncentraciją bei Konkurencijos tarybos 2001 m. spalio 4 d. išduoto leidimo turinį, taip pat aktualiu metu galiojusį teisinį reguliavimą, konstatavo, kad pareiškėjui UAB „Lukoil Baltija“ 2001 m. spalio 4 d. Konkurencijos tarybos

nutarimu buvo išduotas leidimas perimti konkrečias teises, t. y. reikalavimo teisę, taip įgyjant 37 % balsavimo teisių kreditorių susirinkime, tačiau nebuvo išduotas leidimas perimti BAB „Lietuvos kuras“ turto ar jo dalies kontrolę. Kadangi pareiškėjas jungtinės veiklos sutartimi įgijo ginčo degalinių kontrolę, kuriai nebuvo išduotas leidimas 2001 m. spalio 4 d. Konkurencijos tarybos nutarimu, teisėjų kolegijos vertinimu, Konkurencijos taryba bei pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad pareiškėjui kilo pareiga pranešti Konkurencijos tarybai apie ginčo degalinių kontrolės įgijimą bei gauti leidimą koncentracijai.

Pareiškėjas UAB „Lukoil Baltija“ apeliaciniame skunde teigė, kad Konkurencijos taryba, atsisakydama leisti pareiškėjui susipažinti su Konkurencijos tarybos parengta pažyma (pranešimu apie koncentraciją), kurios pagrindu Konkurencijos taryba priėmė 2001 m. spalio 4 d. nutarimą Nr. 114, apribojo pareiškėjo galimybę gintis nuo jam Konkurencijos tarybos tyrime reiškiamų įtarimų.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi pažymos, su kuria pareiškėjui buvo atsisakyta leisti susipažinti, turinį, pritarė pirmosios instancijos teismo vertinimui, jog ji atitinka tarnybinio naudojimo dokumento kriterijus. Atsižvelgdama į tai, kad pažymoje yra išdėstyta Konkurencijos tarybos pareigūnų nuomonė, kuri Konkurencijos tarybai nėra privaloma, be to, Konkurencijos taryba ginčytame nutarime pažyma nesirėmė, t. y. ji nebuvo naudojama kaip įrodymas prieš pareiškėją, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, jog atsisakymas pareiškėjui leisti susipažinti su pažyma šioje byloje nepažeidė pareiškėjo teisės gintis nuo jam pareiškiamų įtarimų.

Pareiškėjas byloje argumentavo, jog minėtų degalinių kontrolė faktiškai buvo įgyta savarankiškais aštuoniomis subnuomos sutartimis, sudarytomis su UAB „Baltic Petroleum“ laikotarpiu nuo 2003 m. birželio mėn. iki 2003 m. spalio mėn., dėl to nebuvo pagrindo visumą šių sandorių vertinti kaip vieną koncentraciją ir šių degalinių pajamas skaičiuoti kartu.

LVAT teisėjų kolegijos nuomone, atsižvelgiant į tai, kad subnuomos sutartys buvo sudarytos vienerių metų terminui, o nutrauktos jau po 4–6 mėnesių, jose įtvirtinta UAB „Baltic Petroleum“ teisė bet kuriuo metu subnuomos sutartis nutraukti, jei degalinės tampa reikalingos UAB „Baltic Petroleum“ reikmėms, šios sutartys buvo laikino pobūdžio, todėl neatitiko ilgalaikiškumo kriterijaus, t. y. šios sutartys nebuvo tokio pobūdžio, kad galėtų sukelti ilgalaikius koncentracijoje dalyvaujančių įmonių kontrolės ir rinkos struktūros pokyčius. LVAT teisėjų kolegija atsižvelgė į tai, kad iš pradžių 2003 m. gruodžio 31 d. jungtinės veiklos sutartis buvo sudaryta neterminuotai, o vėliau – iki 2023 m., ir darė išvadą, kad būtent ši sutartis nulėmė ilgalaikius koncentracijoje dalyvaujančių įmonių kontrolės ir rinkos struktūros pokyčius, todėl konstatuota, kad Konkurencijos taryba bei pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog būtent degalinių kontrolės įgijimas 2003 m. gruodžio 31 d. jungtinės veiklos sutarties pagrindu lėmė ilgalaikius koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų kontrolės ir rinkos struktūros pokyčius, ir vertino šios sutarties pagrindu įgytų degalinių bendrąsias pajamas.

LVAT kaip nepagrįstą vertino pareiškėjo argumentą, jog Konkurencijos taryba ginčo nutarime privalėjo nustatyti atitinkamą rinką, kurioje veikia kiekviena iš ginčo degalinių, bendrąsias pajamas skaičiuoti atskirai toms degalinėms, kurios veikia atskirose atitinkamose rinkose, ir tik tada vertinti, kurios iš kiekvienoje konkrečioje atitinkamoje rinkoje veikusios degalinių viršijo Konkurencijos įstatyme nustatytas bendrųjų pajamų ribas. LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad atitinkama rinka nustatoma ir poveikis konkurencijai atitinkamoje(-ose) rinkoje(-ose) yra vertinamas, sprendžiant, ar nebus sukurta ar sustiprinta dominuojanti padėtis arba itin apribota konkurencija atitinkamoje rinkoje, t. y. ūkio subjektui pateikus pranešimą apie koncentraciją, ir Konkurencijos tarybai sprendžiant, ar išduoti koncentracijai leidimą, ar nustatyti koncentracijos vykdymo sąlygas ir įpareigojimus.

LVAT teisėjų kolegija atmetė pareiškėjo argumentus, jog Konkurencijos taryba, skirdama baudą, pažeidė proporcingumo ir objektyvumo principus, ir konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas priėmė pagrįstą ir teisėtą sprendimą, todėl pareiškėjo apeliacinio skundo netenkinu, o pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-899-858/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07480-2013-8

Procesinio sprendimo kategorija 11.4

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.14. Pelno mokestis

12.14.1. Pelno mokesčio objektas

12.14.1.1. Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Dėl palūkanų, kurios būtų gautos, jei asocijuotam asmeniui suteikta paskola būtų atlygintina, įtraukimo į šią paskolą suteikusių asmens pajamas apmokestinimo pelno mokesčiu tikslu

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas, be kita ko, kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo apskaičiuoti pareiškėjo mokėtiną pelno mokestį už tai, kad jis, būdamas asocijuotu asmeniu su UAB „Ekspetra“, pastarajai suteikęs paskolą, neapskaitė pajamų iš palūkanų, kurias turėjo gauti iš šio sandorio. Šis sprendimas buvo grindžiamas Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio nuostatomis, kad „vienetai, <...> apskaičiuodami apmokestinamąjį pelną, pajamomis iš bet kokio sandorio arba bet kokios ūkinės operacijos turi pripažinti sumą, atitinkančią tokio sandorio arba tokios ūkinės operacijos tikrąją rinkos kainą, o leidžiamais atskaitymais arba ribojamų dydžių leidžiamais atskaitymais turi pripažinti bet kokio sandorio arba bet kokios ūkinės operacijos sąnaudų sumą, atitinkančią tokio sandorio arba tokios ūkinės operacijos tikrąją rinkos kainą. <...> Jei asocijuotų asmenų tarpusavio sandoriuose arba ūkinėse operacijose sudaromos arba nustatomos kitokios sąlygos, negu būtų sudaromos ar nustatomos neasocijuotų asmenų tarpusavio sandoriu arba ūkine operacija, tada bet koks pelnas (pajamos), kuris, jei tokių sąlygų nebūtų, būtų priskiriamas vienam iš tų asmenų, bet dėl tokių sąlygų jam nepriskiriamas, gali būti įtraukiamas į to asmens pajamas ir atitinkamai apmokestinamas <...>“.

Kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, iš šios teisės normos matyti, kad mokesčio mokėtojai yra įpareigojami apmokestinamąjį pelną apskaičiuoti, o tuo pačiu pripažinti pajamomis ir sąnaudomis tas sumas, kurios yra gautos, remiantis atliktų ūkinių operacijų ir sandorių tikrosiomis rinkos kainomis, o jei šio reikalavimo nesilaikoma, yra atitinkamai koreguojamos pelno mokesčio mokėtojų pajamų ir sąnaudų sumos, remiantis atliktų ūkinių operacijų ir sandorių tikrosiomis rinkos kainomis.

Šiuo aspektu byloje buvo nustatyta, kad pareiškėjas UAB „Ekspetra“ suteikė beprocentinę paskolą, tokiu būdu negaudamas atitinkamų palūkanų bei jų neapmokestindamas pelno mokesčiu. Kaip pastebėjo LVAT teisėjų kolegija, paprastai rinkoje paskolos yra suteikiamos už atitinkamas palūkanas, t. y. iš tokio sandorio yra gaunamos atitinkamos pajamos. Ginčo atveju sandorio tarp asocijuotų asmenų sudarymas ir pajamų iš šio sandorio negavimas patvirtino, kad pareiškėjo atlikti veiksmai atitiko Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas sąlygas, ir suteikė teisę mokesčio administratoriui perskaičiuoti mokėtiną pelno mokesčio dydį, nustatant tikrąją šio sandorio vertę pagal Finansų ministro 2004 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-123 patvirtintų Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo taisyklių nuostatas. Atskirai LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnyje nėra įtvirtinta nuostata, kurios atleistų asmenį nuo reikalavimo apmokestinamąjį pelną apskaičiuoti, remiantis atliktų ūkinių operacijų ir sandorių tikrosiomis rinkos kainomis, jei asmuo kitam subjektui padeda išvengti bankroto ir pan.

LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2017 m. balandžio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-216-438/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03924-2015-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.9; 12.14.1.2; 12.15.5.3

[Prieiga internete](#)

16. Teritorijų planavimas

Dėl Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų pateikti teismui skundą (prašymą) dėl teritorijų planavimo dokumento panaikinimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria byla buvo nutraukta nustačius, kad viešąjį interesą ginantis pareiškėjas (prokuroras) į teismą dėl 2010 m. gegužės 13 d. patvirtinto detaliojo plano panaikinimo kreipėsi 2016 m. rugpjūčio 30 d., t. y. praleidęs Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalyje (įsigaliojusioje nuo 2014 m. sausio 1 d.) nustatytą naikinamąjį 2 m. senaties terminą.

Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio, kuris reglamentuoja administracinių sprendimų, neatitinkančių šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų, panaikinimą, 6 dalyje nustatyta, kad visuomenės (viešąjį) interesą ginantiems subjektams senaties terminas pareikšti reikalavimus dėl patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų, jų sprendinių ar juos patvirtinančių administracinių aktų ginčijimo yra 20 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos pagal siekiamą ginčyti teritorijų planavimo dokumentą, tačiau ne vėliau kaip 2 metai nuo patvirtinto teritorijų planavimo dokumento įsigaliojimo. Šioje dalyje numatytas 2 metų senaties terminas yra naikinamasis.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog įstatymų leidėjo pasirinkta nuostatos loginė ir lingvistinė konstrukcija aiškiai patvirtina, kad Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalies taikymas eksplicitiškai yra siejamas su statybą leidžiančio dokumento išdavimu. Būtent šio (statybą leidžiančio) dokumento išdavimas yra ta aptariamos nuostatos hipotezėje nustatyta teisiškai reikšminga faktinė aplinkybė, kuri sudaro pagrindą konkreitiems teisiniams santykiams taikyti Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalį. Įstatymo nuostatos dalis „tačiau ne vėliau kaip 2 metai nuo patvirtinto teritorijų planavimo dokumento įsigaliojimo“ negali būti skaitoma atskirai ir vertinama kaip savarankiškai nustatanti senaties terminą. Žodžiai „tačiau ne vėliau“ aiškiai iliustruoja, kad tai papildoma kumuliatyvi sąlyga, tiesiogiai susijusi su prieš tai normoje nustatyta aplinkybe – statybą leidžiančio dokumento išdavimu (išdavimo data). Nesant išduoto statybą leidžiančio dokumento, Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalis negali būti (nėra) taikoma, o klausimas dėl termino visuomenės (viešąjį) interesą ginančiam subjektui pateikti reikalavimą dėl teritorijų planavimo dokumento (jo dalies) panaikinimo yra sprendžiamas pagal galiojančias terminams skaičiuoti taikomas proceso taisykles.

Akcentuota ir tai, kad teisėkūros subjekto pasirinkta formuluotė „pagal siekiamą ginčyti teritorijų planavimo dokumentą“ aiškiai iliustruoja, jog Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalis taikoma esant išduotam ne bet kokiam atitinkamoje teritorijoje statybą leidžiančiam dokumentui, bet dokumentui, kuriuo yra įgyvendinami (realizuojami) ginčijami (siejami nugincyti) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai. Galiausiai aplinkybė, kad termino visuomenės (viešąjį) interesą ginantiems subjektams pareikšti reikalavimą dėl teritorijų planavimo dokumentų, jų sprendinių ar juos patvirtinusių administracinių sprendimų pradžios momentas yra siejamas su statybą leidžiančio dokumento išdavimo data, patvirtina, jog minimas statybą leidžiantis dokumentas turi būti galiojantis kreipimosi į teismą metu.

Konstatuota, kad Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalies norma taikoma, kai yra visos šios kumuliatyvios sąlygos: 1) kai yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas; 2) šiuo dokumentu yra įgyvendinami (realizuojami) ginčijami (siejami nugincyti) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai; 3) šis dokumentas yra galiojantis kreipimosi į teismą metu.

Apžvelgiamoje byloje nebuvo nustatyta, kad pareiškėjo, ginančio viešąjį interesą, kreipimosi į pirmosios instancijos teismą metu (2016 m. rugpjūčio 30 d.) būtų buvę išduoti statybą leidžiantys dokumentai, kuriais būtų įgyvendinami (realizuojami) ginčijamo detaliojo plano sprendiniai. Priešingai, kaip nurodė proceso šalys, kompetentingos viešojo administravimo institucijos yra atsisakiusios išduoti statybą ginčo žemės sklype leidžiančius dokumentus trečiajam suinteresuotam asmeniui UAB „STV“. Statybą leidžiančio dokumento nebuvimas leido konstatuoti, kad ginčo teisiniams santykiams Teritorijų planavimo įstatymo 49 straipsnio 6 dalis nėra taikoma. Aptariamu atveju nebuvo suėjęs ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje minimas 10 metų terminas. Todėl nesant kitų ginčo atveju taikytinų specialiųjų normų, terminas teismui pateikti pareiškimą dėl viešojo intereso gynimo šioje byloje turėjo būti skaičiuojamas pagal bendrąsias Administracinių bylų teisenos įstatymo 29 straipsnio 1 dalyje nustatytas bei nuosekloje administracinių teismų praktikoje nustatytas taisykles.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, administracinė byla perduota nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

2017 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-316-520/2017

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-01763-2016-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 16.6; 43.5.9

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.1. Priėmimas į valstybės tarnybą

Dėl nepriekaištingos reputacijos sampratos priimant į valstybės tarnautojo pareigas

Pareiškėjas teismo prašė panaikinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro sprendimą nepriimti jo į konkurso būdu laimėtas Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus pareigas ir įpareigoti atsakovą iš naujo svarstyti klausimą dėl jo priėmimo į šias pareigas. Teisinis ginčyto įsakymo pagrindas – Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio 12 dalis, faktinis – Specialiųjų tyrimų tarnybos raštuose pateiktos informacijos ir papildomai pateiktos įslaptintos informacijos apie pareiškėją visuma.

Ginčą nagrinėjusi teisėjų kolegija nurodė, kad ginčo teisiniams santykiams taikomas Valstybės tarnybos įstatymo 9 straipsnis. Pagal bylai aktualų šio straipsnio 3 dalies 1 punktą (2012 m. birželio 5 d. įstatymo Nr. XI-2041 redakcija), į valstybės tarnautojo pareigas negali būti priimtas asmuo, jeigu iš Korupcijos prevencijos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktos informacijos, iš valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančios įstaigos pateiktos informacijos apie asmenis, atleistus iš valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą ar pripažintus padariusiais tarnybinį nusižengimą, už kurį jiems turėtų būti skirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš pareigų, iš asmens, siekiančio valstybės tarnautojo statuso, užpildytos deklaracijos ar kitų duomenų valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo padaro išvadą, kad asmuo neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų. Tai reiškia, kad šios teisės normos taikymo požiūriu asmens nepriėmimas į valstybės tarnybos pareigas yra galimas tik tuo atveju, kai šioje teisės normoje nurodytais būdais gauta informacija apie užimti tam tikras valstybės tarnautojo pareigas pretenduojantį asmenį leidžia daryti išvadą, kad šis asmuo neatitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimų.

Asmens nepriekaištingos reputacijos samprata yra pateikta Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnyje. Pažymėta, kad šioje teisės normoje yra pateiktas baigtinis atvejų, kai asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, sąrašas, kuris negali būti plečiamas ar plečiamai interpretuojamas, nes priešingu atveju būtų pažeisti Valstybės tarnybos įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti ir viešojo administravimo subjektams privalomi paisyti pagrindiniai įstatymo viršenybės ir teisėtumo principai. Paisant konstitucinių teisinės valstybės bei teisinio tikrumo principų, nėra galima ir toleruotina situacija, kai vienos iš svarbiausių žmogaus vertybių – nepriekaištingos reputacijos – aiškinimas viešojo administravimo srityje nebūtų tiksliai apibrėžtas įstatymo lygmeniu, t. y. kad toks aiškinimas priklausomai nuo tam tikrų, nors ir pakankamai svarbių, aplinkybių būtų paliktas viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju atsakovo) diskrecijai. Tam tikri sugriežtinti reikalavimai asmeniui, pretenduojančiam užimti tam tikras pareigas valstybės tarnyboje, gali būti nustatyti tik pareigybių, kurias užimti yra siekiama, aprašyme, tačiau negali būti taikomi asmens atžvilgiu laisvai ir plečiamai aiškinant įstatymo nustatytus tokio pobūdžio reikalavimus. Priešingu atveju būtų pažeisti ne tik paminėti teisinės valstybės ir teisinio tikrumo principai, bet ir žmogaus lygybės prieš įstatymą principas (tokios pat pozicijos laikytasi LVAT administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-1105/2014).

Pasisakydama dėl Korupcijos prevencijos įstatymo taikymo nagrinėtoje situacijoje, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje ar įmonėje, pateikimą reglamentuoja Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnis. Informacijos, kuri yra pateikiama šios teisės normos pagrindu, apibūdinimas yra pateiktas aptariamo straipsnio 2 dalyje. Šio straipsnio 1 dalyje, be kita ko, nurodyta, kad informacija apie asmenį renkama, teikiama ir vertinama neatsižvelgiant į tai, ar jis atitinka įstatymuose numatytus specialius nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, ar ne. Pastarosios nuostatos sąsajos tarp Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio ir pirmiau aptartos Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalies kontekste pažymėta, kad joje yra įtvirtinta savarankiška (prioritetinė) informacijos, nurodytos (atskleistos) Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje, reikšmė. Kita vertus, tai nereiškia, kad Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje aprašytoje informacijoje gali būti ir Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalies taikymo prasme reikšminga informacija, leidžianti daryti išvadą, kad asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos. Kitaip tariant, Specialiųjų tyrimų tarnybos surinktoje ir į pareigas asmenį skiriančiam ar paskyrusiam subjektui pateiktoje informacijoje apie šį asmenį (Korupcijos prevencijos įstatymo 9 str. 2 d.) gali būti ir informacija, kuri yra reikšminga asmens pripažinimui neturinčiu nepriekaištingos reputacijos (Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ str. 1 d.). Tačiau asmuo gali būti pripažintas neturinčiu nepriekaištingos reputacijos tik tuo atveju, jeigu apie jį gauta informacija atitinka nors vieną iš Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą punktą. Tai reiškia, kad kiti asmens,

pretenduojančio užimti tam tikras valstybines pareigas, asmeninių savybių vertinimai (patikimumas, lojalumas ir pan.) Valstybės tarnybos įstatymo taikymo prasme negali būti suprantami kaip atskiri ir savarankiški asmens (jo turimų savybių) vertinimo kriterijai, o turi būti aiškinami tik šio įstatymo naudojamos sampratos „nepriekaištinga reputacija“ kontekste, t. y. visi kiti hipotetiškai galimi asmens vertinimai neturi išeiti iš šios sampratos įstatymo nustatyto apibūdinimo ribų.

Pirmosios instancijos teismas, remdamasis Valstybės saugumo departamento raštu, nustatė, kad, 2011 m. duomenimis, pareiškėjas aktyviai dalyvavo Rusijos tėvynainių organizacijų Lietuvoje veikloje. LVAT teisėjų kolegija, vertindama pirmosios instancijos teismo nurodytas faktines aplinkybes pirmiau aptartų Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalies (kartu ir šio įstatymo 9 str. 3 d. 1 p.) taikymo prasme, pažymėjo, kad nei kiekviena iš šių aplinkybių atskirai, nei jų visuma neatitinka nei vieno iš asmens nepriekaištingos reputacijos neturėjimo nustatymo kriterijaus, kurie nurodyti (konkrečiai išvardyti) Valstybės tarnybos įstatymo 3¹ straipsnio 1 dalyje. Kaip jau buvo pasakyta, šis kriterijų sąrašas negali būti plečiamas ar plečiamai interpretuojamas, o asmens, pretenduojančio užimti tam tikras valstybines pareigas, asmeninių savybių vertinimai (patikimumas, lojalumas ir pan.) Valstybės tarnybos įstatymo taikymo prasme turi būti aiškinami tik šio įstatymo naudojamos sampratos „nepriekaištinga reputacija“ kontekste. Todėl pirmosios instancijos teismo nurodyti pareiškėjo veikla bei jo asmeniniai ryšiai byloje taikytinos teisės požiūriu negalėjo būti pripažinti tinkamu faktiniu pagrindu laikyti pareiškėją neatitinkančiu nepriekaištingos reputacijos asmeniu.

Pareiškėjo apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – įpareigoti atsakovą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją iš naujo svarstyti klausimą dėl pareiškėjo priėmimo į konkurso būdu laimėtas Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus pareigas.

2017 m. balandžio 11 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-675-143/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04629-2015-2

Procesinio sprendimo kategorija 21.1

[Prieiga internete](#)

Dėl įrodymų ginčijant CMEK išduotą pažymą

Pareiškėjas kreipėsi į teismą, ginčydamas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) atsisakymą tenkinti pareiškėjo prašymą, įpareigoti atsakovo direktorių išduoti pareiškėjui siuntimą į įvairius mokymus ir juos baigus, priimti jį dirbti į statutinės pareigas, panaikinti Vidaus reikalų ministerijos Medicinos centro Centrinės medicinos ekspertizės komisijos (toliau – CMEK) Specializuotosios medicininės ekspertizės pažymą ir ekspertinio sprendimo pagrindimą.

CMEK ekspertiniame sprendime pripažinta, kad pareiškėjas netinkamas vidaus tarnybai.

Pirmosios instancijos teismas, siekdamas įvertinti CMEK išvados dėl pareiškėjo netinkamumo vidaus tarnybai pagrįstumą, nutartimi skyrė ekspertizę, kurią pavedė atlikti Valstybinei teismo medicinos tarnybai (toliau – VTMT), kita nutartimi ekspertizę pavedė atlikti VTMT Kauno skyriui. VTMT Kauno skyrius raštu grąžino administracinę bylą teismui neatlikęs ekspertizės, nurodydamas, kad specialistė dėl didelės ekspertizės darbo apimtys ir didelio krūvio tiesioginiame darbe nesutiko dalyvauti ekspertizės procese, o VTMT nėra reikalingų kitų sričių specialistų–konsultantų, šiuo atveju – gydytojo neurologo. Pirmosios instancijos teismas, kadangi ekspertizė nebuvo atlikta, vertino byloje esančius įrodymus, rėmėsi pareiškėjo pateikta teismo medicinos specialisto išvada, kurioje, be kita ko, nurodyta, kad anamnezė, t. y. aprašyti nusiskundimai, neatitinka Tarptautinės galvos skausmų klasifikacijos ir diagnostinių kriterijų, todėl negali būti vertinami kaip neurologinis susirgimas. Teismas pažymėjo, kad CMEK sprendimas paremtas iš esmės tik anamneze, pagrįsta paties pareiškėjo suteikta informacija, o to neįmanoma objektyviai patikrinti ir įvertinti ekspertams; 2005 m. nustatyta diagnozė turėjo būti patikslinta ir patvirtinta arba paneigta. Teismas, konstatavęs, kad ginčyti CMEK aktai sudaryti pažeidžiant taisykles, kurios turėjo užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, juos panaikino, o kitus pareiškėjo reikalavimus atmetė.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas ginčą, vertino įrodymų visumą – duomenis apie pareiškėjo sveikatos būklę, CMEK ekspertinį sprendimą, medicininės dokumentacijos duomenis, teismo medicinos specialisto išvadą, gydytojų paaiškinimus, tačiau, konstatuodamas, kad anamnezė, pagrįsta paties pareiškėjo suteikta informacija, nepakankama diagnozei

nustatyti, kad jos neįmanoma objektyviai patikrinti ir įvertinti ekspertams, nepagrįstai vertino specialių žinių reikalaujančius klausimus ir sprendė dėl pareiškėjui įrašytos diagnozės nustatymo tinkamumo.

Byloje paskirta ekspertizė įstaiga atsisakė duoti išvadą, nenurodydama įstatyme nustatyto pagrindo, todėl pirmosios instancijos teismas turėjo arba spręsti dėl atsakomybės, numatytos Administracinių bylų teisenos įstatymo 59 straipsnio 1 dalyje, taikymo, arba, jei atsisakymo atlikti ekspertizę priežastis vertino kaip pagrįstas, turėjo pavesti ekspertizę atlikti kitam ekspertui. Eksperto atsisakymas atlikti teismo paskirtą ekspertizę nėra prielaida pačiam teismui vertinti specialių žinių reikalaujančius klausimus, nes tokie teismo veiksmai reiškia esminį proceso reikalavimų pažeidimą, dėl kurio byla laikytina netinkamai išnagrinėta.

Pirmosios instancijos teismas tinkamai apibrėžė pagrindinę bylos aplinkybę – ar pagrįstai pareiškėjui pagal surinktus duomenis buvo nustatyta diagnozė, tačiau į šį klausimą turi atsakyti specialių žinių turintis teismo paskirtas ekspertas. Numatant situaciją, kad teismo paskirtas ekspertas gali duoti teigiamą išvadą, jam turėtų būti užduodami klausimai, susiję su tikėtiniu ligos pasikartojimu ateityje, atsižvelgiant į pareiškėjo ketinimus užimti FNTT Specialiųjų užduočių valdybos Operacijų skyriaus vyresniojo tyrėjo pareigas, įvertinant, ar susirgimo tikimybė būtų didesnė negu tomis pačiomis aplinkybėmis asmeniui, kuris anksčiau tokia liga nebuvo sirgęs. Kad būtų galimybė kvalifikuotai atsakyti į klausimą, ar asmeniui, kuriam buvo diagnozuota atitinkama liga, yra padidinta tikimybė susirgimui pasikartoti, byloje turi būti surinkta pakankamai duomenų, patvirtinančių, kokias funkcijas atlieka FNTT Specialiųjų užduočių valdybos Operacijų skyriaus vyresnysis tyrėjas, kokie yra rizikos faktoriai, susiję su pasirengimu šiai tarnybai bei jos atlikimu. Šiuos duomenis į bylą privalo pateikti atsakovas. Dėl neteisėtų CMEK sprendimų panaikinimo atsakovo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies.

Dėl pareiškėjo pažeistų teisių gynimo būdų LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad įpareigojimas atsakovui FNTT išduoti naują siuntimą į įvadinius mokymus ir juos baigus priimti pareiškėją dirbti į statutines pareigas gali būti nustatomas tik tokiu atveju, kai byloje yra įrodomos visos teisės aktuose nustatytos sąlygos dėl asmens galimybės užimti tam tikras pareigas. Visų pirma, atsižvelgiant į nutartyje išdėstytus motyvus, nėra įrodyta, kad pareiškėjui nebuvo pagrindo diagnozuoti ligą pagal TLK-10-AM kodą. Be to, turi būti įvertinta ir pareiškėjo sveikatos būklės atitiktis kitiems keliamiems reikalavimams, jo psichologinė parengtis užimti atitinkamas pareigas. Tik pirmosios instancijos teismui nustačius visus reikšmingus faktus, turi būti sprendžiama, koks asmens pažeistų teisių gynimo būdas yra būtinas ir proporcingas.

2017 m. balandžio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-521-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-06432-2013-4

Procesinio sprendimo kategorija 22.7

[Prieiga internete](#)

22.4. Valstybės tarnautojų socialinės ir kitos garantijos

22.4.3. Tarnybos stažas

Dėl nušalinimo laiko įskaitymo į tarnybos Lietuvos valstybei stažą

Nagrinėtu atveju nustatyta, kad pareiškėjas nuo Kauno teritorinės muitinės inspektoriaus pareigų buvo nušalintas Kauno apylinkės teismo nutartimis ir Vilkaviškio rajono apylinkės teismo nutartimi nuo 2011 m. gegužės 4 d. iki 2012 m. lapkričio 4 d., jo atžvilgiu pradėjus ikiteisminį tyrimą pagal Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio 2 dalį dėl piktnaudžiavimo tarnyba. Vilkaviškio rajono apylinkės teismo nuosprendžiu jis buvo nuteistas už paminėtą nusikalstamą veiką, tačiau Kauno apygardos teismas nuosprendžiu apylinkės teismo nuosprendį panaikino ir pareiškėją išteisino. Apygardos teismas išteisinamajame nuosprendyje priėjo prie išvados, kad nuteistasis nepadarė veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo, numatyto Baudžiamojo kodekso 24 straipsnio 3 dalyje ir 228 straipsnio 2 dalyje, požymių. Kauno apygardos teismas taip pat panaikino pareiškėjo laikiną nušalinimą nuo Kauno teritorinės muitinės inspektoriaus pareigų, skirtą Kauno apylinkės teismo 2011 m. gegužės 4 d. nutartimi.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad baudžiamąją bylą, kurioje pareiškėjui buvo taikyta procesinė prievartos priemonė – nušalinimas nuo pareigų, baigus išteisinamuoju nuosprendžiu reabilituojančiais pagrindais, pripažįstama, jog aplinkybės, dėl kurių pareiškėjas buvo nušalintas nuo pareigų, nepasitvirtino ir taikė Valstybės tarnybos įstatymo 42 straipsnio 2 dalies nuostatas. Pagal Valstybės tarnybos įstatymo 42 straipsnio 2 dalį, laikotarpis, kurį

valstybės tarnautojas buvo nušalintas nuo pareigų, į tarnybos stažą neįskaitomas, išskyrus atvejus, kai pripažįstama, kad valstybės tarnautojas buvo nušalintas nepagrįstai arba kai nepasitvirtina aplinkybės, lėmusios valstybės tarnautojo nušalinimą.

Kaip nepagrįstas atmetas atsakovo teiginys, jog pirmosios instancijos teismas nukrypo nuo LVAT suformuotos praktikos kitoje administracinėje byloje, susijusioje su tuo pačiu pareiškėju. Ta aplinkybė, kad 2015 m. rugsėjo 3 d. nutartimi (administracinė byla Nr. A-1803-502/2015) LVAT panaikino Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2013 m. rugsėjo 19 d. įsakymą Dėl atsisakymo skirti pareigūno valstybinę pensiją už tarnybą ir įpareigojo Muitinės departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą, į pareigūnų ir karių tarnybos laiką pensijai skirti įskaitant laikotarpį nuo 2011 m. gegužės 4 d. iki 2013 m. kovo 13 d., nereiškia, kad tas pats (laikino nušalinimo nuo pareigų) laikotarpis negali (ar neturi) būti įskaitytas ir į tarnybos stažą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmetas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo atsakovas įpareigotas įskaityti pareiškėjo nušalinimo nuo užimamų pareigų laikotarpį į tarnybos Lietuvos valstybei stažą, paliktas nepakeistas.

2017 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-579-756/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05482-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 22.4.3

[Prieiga internete](#)

23. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimai

23.4. Kiti su Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimais susiję klausimai

Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įgaliojimų priimti sprendimą dėl asmens, išėjusio iš valstybės tarnybos

Apžvelgiamu atveju ginčas, be kita ko, kilo dėl to, ar VTEK 2012 m. birželio 19 d. sprendimo priėmimo metu pareiškėjas buvo laikomas dirbančiu valstybinėje tarnyboje. Pareiškėjo teigimu, VTEK tyrė ir, priimdama ginčo sprendimą, įvertino jo veiksmus, atliktus tuo metu, kai jis dar dirbo valstybinėje tarnyboje, tačiau minėto sprendimo priėmimo metu jis realiai jokių funkcijų neatliko, neturėjo valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens statuso, todėl jo atžvilgiu šis sprendimas negalėjo būti priimtas.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustato, kad kaip asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, vykdo šio įstatymo nuostatas, kontroliuoja Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – VTEK).

LVAT teisėjų kolegijos nuomone, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme nėra nuostatų, kurios aiškiai ir nedviprasmiškai įgalintų VTEK tirti ir įvertinti asmenų, nebedirbančių valstybinėje tarnyboje, veiksmus ar neveikimą tuo metu, kai jie dar dirbo valstybinėje tarnyboje. Taigi daryta išvada, jog minėtame įstatyme įtvirtintas teisinis reguliavimas, visų pirma, yra orientuotas į asmenis, dirbančius valstybinėje tarnyboje. Tokia išvada buvo padaryta ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2008 m. vasario 1 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-55/2008.

Iš administracinės bylos medžiagos buvo matyti, kad pareiškėjas nuo 2012 m. sausio 3 d. buvo atleistas iš Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos Iliklinikinių ir klinikinių tyrimų skyriaus vedėjo pareigų (toliau – vedėjo pareigos), atleidimo iš pareigų datą perkeltiant iki teismo sprendimo dėl Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos darbuotojų profesinės sąjungos nesutikimo atleisti jį iš pareigų įsiteisėjimo dienos. Taigi atsakovas įsakymu ne tik atleido pareiškėją iš valstybės tarnybos dėl to, kad buvo panaikinta jo užimama pareigybė, tačiau ir pratęsė įspėjimo dėl atleidimo terminą bei perkėlė pareiškėjo atleidimo iš pareigų datą. Pareiškėjas su skundu kreipėsi į teismą dėl šio įsakymo panaikinimo. LVAT 2016 m. sausio 6 d. nutartyje, sprenddamas nurodyto įsakymo teisėtumo klausimą, pažymėjo, jog faktiškai pareiškėjo valstybės tarnybos teisiniai santykiai buvo nutraukti 2013 m. rugpjūčio 12 d. (paskutinė tarnybos diena). Įvertinęs administracinėje byloje pateiktus įrodymus, teismas konstatavo, jog pareiškėjas atleistas iš pareigų pažeidžiant atleidimo iš valstybės tarnybos procedūrą, todėl panaikino įsakymo 2 ir 3 punktus, pareiškėjo atleidimą iš tarnybos pripažino neteisėtu ir laikė, kad pareiškėjas iš šių pareigų yra atleistas teismo sprendimu nuo jo įsiteisėjimo dienos (2016 m. sausio 6 d.).

Atsižvelgusi į nurodytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad atsakovo atliekamo tyrimo metu ir ginčo sprendimo priėmimo metu pareiškėjas *de jure* buvo laikomas valstybės tarnautoju, kaip tai apibrėžta Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje. Todėl nebuvo pagrindo spręsti, kad atsakovas neturėjo įgaliojimų priimti ginčo sprendimo dėl pareiškėjo veiksmų. LVAT teisėjų kolegija pastebėjo, kad tai, jog pareiškėjas ginčo sprendimo priėmimo metu realiai nevykdė Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos I klinikinių ir klinikinių tyrimo skyriaus vedėjo pareigų ir neatliko su tuo susijusių darbinių funkcijų, neturi esminės reikšmės, sprendžiant dėl atsakovo įgaliojimų priimti ginčo sprendimą. Šiuo atveju svarbu tai, kad tiek vykdant tyrimą, tiek priimant ginčo sprendimą, pareiškėją su jo darbovieta siejo valstybės tarnybos teisiniai santykiai. Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, spręsta, kad atsakovas pagal teisės aktuose jam numatytą kompetenciją turėjo teisę vykdyti tyrimą ir priimti sprendimą, ar pareiškėjas nepažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo.

2017 m. balandžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1161-858/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01923-2012-3

Procesinio sprendimo kategorija 22.5

[Prieiga internete](#)

32. Viešieji pirkimai

Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos teisės keletą kartų vertinti tapačias viešojo pirkimo sąlygas

Byloje kilo ginčas dėl Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – Tarnyba, atsakovas) 2014 m. lapkričio 10 d. viešųjų pirkimų vertinimo išvadoje (toliau – Išvada) suformuluoto įpareigojimo pareiškėjui viešajai įstaigai „CPO LT“ nutraukti viešojo pirkimo dėl automobilių degalų degalinėse tiekimo procedūras teisėtumo ir pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas iš esmės palaikė atsakovo poziciją ir pareiškėjo skundą atmetė.

Pareiškėjas skundėsi tuo, kad Tarnyba du kartus vertino tapačias viešojo pirkimo sąlygas, pakartotiniam, neplaniniam, operatyviam vertinimui atrinko šias sąlygas po pareiškėjui palankaus Lietuvos Aukščiausiojo Teismo sprendimo, be aiškaus pagrindo, nesilaikant tikrinimui atrenkamų viešųjų pirkimų kriterijų.

LVAT teisėjų kolegija apžvelgiamoje byloje vadovavosi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) 8 ir 82 straipsniais ir nurodė, kad juose išdėstytas teisinis reguliavimas patvirtina Tarnybos teisę atlikti neplaninį pakartotinį Pirkimo sąlygų vertinimą, kadangi Tarnyba turi teisę savarankiškai pasirinkti tikrinimo objektą, būdą, mastą ir laiką. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisės aktuose nėra įtvirtintas maksimalus galimas Tarnybos atliekamų tikrinimų skaičius. Taip pat ta aplinkybė, kad Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme buvo priimtas palankus pareiškėjui sprendimas vienam iš tiekėjų kreipusis į bendrosios kompetencijos teismą, prašant pripažinti neteisėtomis VŠĮ „CPO LT“ organizuojamo viešojo pirkimo sąlygas ir nutraukti viešąjį pirkimą, neužkerta kelio Tarnybai atlikti patikrinimą dėl to paties viešojo pirkimo. LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad teisės aktų nuostatos Tarnybai suteikia ne tik teisę, bet nustato ir pareigą prižiūrėti, kaip yra laikomasi Įstatymo ir su šio įstatymo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatų reikalavimų, o pareiškėjas apeliaciniame skunde nepateikė pakankamų argumentų, kurie leistų teigti, jog Tarnyba šališkai ir neskaidriai tikrino pareiškėjo paskelbtą viešąjį pirkimą.

2017 m. balandžio 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-305-552/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05211-2014-9

Procesinio sprendimo kategorija 32

[Prieiga internete](#)

37. Bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygos

37.3. Kalinamųjų ir suimtųjų teisės

Dėl kompiuterio iš pataisos namuose bausmę atliekančio asmens paėmimo

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl turtinės ir neturtinės žalos, pareiškėjo teigimu, atsiradusios dėl to, kad buvo paimtas pareiškėjo kompiuteris, atlyginimo.

Byloje nustatyta, kad patikrinus pataisos namuose baudsmę atliekančio pareiškėjo priklausantį nešiojamą kompiuterį, buvo aptikta teisės aktais draudžiama įdiegta programa, kuri naikina kompiuterio darbo istoriją, todėl nešiojamasis kompiuteris iš jo buvo paimtas šešioms mėnesiams. Pareiškėjo teigimu, tokiu būdu buvo atimta pareiškėjo nuosavybė bei pažeistas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje įtvirtintas nuosavybės neliečiamumas, dėl ko jis prašė atlyginti turtinę ir neturtinę žalą iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Vilniaus pataisos namų ir Kalėjimų departamento.

LVAT, nagrinėdamas apeliacinį skundą, nurodė, kad šioje administracinėje byloje buvo inicijuota norminė administracinė byla ir joje vertintas būtent jai aktualus teisinis reguliavimas, todėl turėjo būti vadovaujama nurodytoje norminėje administracinėje byloje Nr. I-9-261/2016 pateiktu teisės aktų nuostatų aiškinimu, pagal kurį pareiškėjo apeliacinio skundo teiginiai, kad Aprašu negalėjo būti uždrausta jam naudoti kompiuterio programinę įrangą, yra nepagrįsti. BVK 96 straipsnio 4 dalies 1 punkte (2010 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. XI-643 redakcija) numatyta, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyti daiktai motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu paimami iš nuteistųjų, pažeidusių šio straipsnio 2 dalyje nurodytą naudojimosi daiktais tvarką, – šešioms mėnesiams. Atsižvelgdamas į tai, LVAT nurodė, kad nėra pagrindo vertinti, kad Vilniaus pataisos namų direktorius, kuris nutarimu, vadovaudamasis BVK 96 straipsnio 4 dalies 1 punkto nuostatomis, paėmė pareiškėjo kompiuterį šešioms mėnesiams, veikė neteisėtai, o pareiškėjo skundo teiginys, kad jo kompiuterio paėmimas yra persekiojimas už kritiką, yra subjektyvi pareiškėjo nuomonė, nepagrįsta jokiais konkrečiais faktais, juo labiau, kad tai objektyviai negalėjo būti kliūtis reikšti kritiką žodžiu ar raštu.

Pareiškėjo argumentai dėl jo skundų ir prašymo ignoravimo bei atmetimo LVAT buvo laikyti nepagrįstais.

Apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistu.

2017 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje A-1482-624/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02056-2015-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 20.2.3.1; 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl suimtųjų ir nuteistųjų aprūpinimo tam tikromis higienos priemonėmis reglamentavimo skirtumų

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos, pareiškėjo teigimu, atsiradusios dėl to, kad jis buvo laikomas Vilniaus pataisos namuose (toliau – Vilniaus PN, atsakovas) nežmoniškoms sąlygomis, nes jam nebuvo išduotos higienos priemonės – dantų pasta, dantų šepetukas, skutimosi peiliukai bei neskirta socialinė išmoka nurodytoms priemonėms įsigyti.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad teisės aktuose pataisos namuose laikomiems nuteistiesiems dantų šepetėlių, dantų pastos bei skutimosi peiliukų išdavimas neįtvirtintas, todėl tai, kad Vilniaus PN neišdavė pareiškėjui minėtų higienos priemonių, nelaikytina teisės aktų pažeidimu, kuris yra viena iš viešosios atsakomybės sąlygų. Teismas taip pat konstatavo, kad pašalpos skyrimas yra Vilniaus PN direktoriaus teisė, bet ne pareiga, todėl Vilniaus PN turėjo teisę neskirti pareiškėjui vienkartinės pašalpos, o Vilniaus PN veiksmai – piniginės išmokos ar pašalpos neišmokėjimas – nepažeidžia teisės aktų nuostatų.

LVAT nustatė, kad Nuteistų vyrų ir moterų, atliekančių laisvės atėmimo baudsmę pataisos namuose, aprūpinimo apranga, patalyne ir asmens higienos priemonėmis normose ginčo laikotarpiu nebuvo numatytas dantų šepetėlio, dantų pastos bei skutimosi peiliukų išdavimas nuteistiesiems. Tačiau LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Vyrų ir moterų, laikomų tardymo izoliatoriuose, ir nuteistųjų, atliekančių arešto baudsmę ir laisvės atėmimo baudsmę kalėjimuose, aprūpinimo apranga, patalyne ir asmens higienos priemonėmis normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1R-139, 7 punktą numatė, kad suimtiesiems kas mėnesį išduodami: dantų šepetėlis, dantų pasta (50 ml), vienkartiniai skustuvai (iki 4 vnt.). Įvertinusi šį teisinį reguliavimą, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad ginčo laikotarpiu galiojusios teisės normos numatė skirtingas garantijas – suimtieji buvo aprūpinami higienos priemonėmis – dantų pasta bei šepetėliu ir skutimosi peiliukais, o nuteistiesiems šios higienos priemonės nebuvo išduodamos. Taigi susiklostė tokia situacija, kad pareiškėjui, turinčiam nuteistojo

statusą, nacionaliniais teisės aktais buvo nustatytos mažesnės garantijos nei suimtojo asmens statusą turinčiam asmeniui, nors šie asmenys, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėto klausimo kontekste laikytini esantys panašioje padėtyje, ir atsakovas neįrodė, o teismas nenustatė, kad toks skirtingas asmenų vertinimas būtų objektyviai pateisinamas.

Aptaręs Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) praktiką dėl suimtųjų asmenų kalinimo sąlygų, LVAT sprendė, kad EŽTT sprendime *Melnitis prieš Latviją* pateiktas išaiškinimas reikšmingas nagrinėtoje administracinėje byloje, nes esminių asmens higienos priemonių išdavimas tik suimtiesiems negali būti pateisinamas jų statuso skirtingumu. Todėl EŽTT padaryta išvada, kad sulaikyto asmens higienos priemonių trūkumas nesuderinamas su pagarba žmogaus orumui, atsižvelgus į Konvencijos 14 straipsnį, aktualiai ir sprendžiant dėl valstybės pareigos aptartomis higienos priemonėmis aprūpinti nuteistąjį.

Atsižvelgusi į išdėstytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad nors šiuo metu galiojantis (nuo 2017 m. sausio 1 d.) teisinis reguliavimas numato, kad tiek nuteistiesiems, tiek ir suimtiesiems galioja tos pačios garantijos kaip ir suimtiesiems – tiek nuteistiesiems, tiek ir suimtiesiems be kitų higienos reikmenų išduodama ir dantų pasta, dantų šepetėlis bei skutimosi peiliukai, tačiau pareiškėjo neaprūpinimas skunde nurodytomis asmens higienos priemonėmis vien dėl to, jog byloje taikytina Nuteistųjų vyrų ir moterų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę patalais namuose, aprūpinimo apranga, patalyne ir asmens higienos priemonėmis norma nenumatė tokių priemonių išdavimo nuteistiesiems, neatitiko Konvencijos 3 ir 14 straipsnių reikalavimų. Nustačiusi neteisėtą atsakovo neveikimą, LVAT teisėjų kolegija konstatavo esant ir kitus deliktinės atsakomybės elementus: žalą ir priežastinį ryšį.

Atsakovo apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – priteista pareiškėjui iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Vilniaus patalais namų, 300 Eur neturtinei žalai atlyginti.

2017 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje A-1121-858/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03648-2015-2

Procesinio sprendimo kategorija 20.2.3.2

[Prieiga internete](#)

37.6. Kiti su bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygomis susiję klausimai

Dėl suimtųjų trumpalaikių išvykų trukmės ir apsaugos skyrimo aspektų

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos dėl neteisėtų Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo (toliau – Lukiškių TI-K) veiksmų, pareiškėjo išvyką į tėvo laidotuves apribojant viena valanda, skiriant ginkluotą apsaugą ir uždedant antrankius, atlyginimo.

Pareiškėjas neturtinės žalos reikalavo dėl to, kad mirus jo tėvui, pareiškėjas parašė prašymą suteikti galimybę nuvykti į tėvo laidotuves. Pareiškėjo žmona parašė prašymą išleisti jos vyrą į laidotuves 14.00 val. Trakų rajono apylinkės teismo teisėjo pranešimu pareiškėjui leista vykti į tėvo laidotuves. Lukiškių TI-K direktorius priėmė įsakymą, kuriuo leista vykti į tėvo laidotuves nuo 13 iki 16 val., skiriant ginkluotą apsaugą ir uždedant antrankius. Paskirtas trijų pareigūnų ir vairuotojo konvojus. Pirmosios instancijos teismas sprendimu pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT, apžvelgęs nagrinėtoje byloje aktualų teisinį reguliavimą, darė išvadą, jog pilnamečiams suimtiesiems apsauga gali būti skiriama ikiteisminiam tyrimui vadovaujančio ar jį atliekančio prokuroro arba teismo, kurio žinioje yra byla, rašytiniu nurodymu. Nesant minėto rašytinio nurodymo, įstatymas nesuteikia teisės tardymo izoliatoriaus direktoriui pačiam savo iniciatyva spręsti dėl apsaugos skyrimo. Tokiu atveju suimtieji vyksta su tardymo izoliatoriaus pareigūno ar kelių pareigūnų palyda. Nagrinėtu atveju nustatęs, jog Trakų rajono apylinkės teismas, leisdamas pareiškėjui vykti į tėvo laidotuves, nenurodė skirti apsaugos, LVAT sprendė, jog Lukiškių TI-K direktorius, priimdamas ginčytą įsakymą ir paskirdamas apsaugą pareiškėjui, viršijo savo kompetenciją, o tai yra pagrindas konstatuoti, jog valdžios institucijos darbuotojas neveikė taip, kaip pagal įstatymus privalėjo veikti.

Kitas aspektas, su kuriuo pareiškėjas siejo Lukiškių TI-K pareigūnų neteisėtus veiksmus, tai faktas, jog pareiškėjui buvo suteiktas per trumpas laikas pabūti tėvo laidotuvėse. LVAT šiuo aspektu pažymėjo, kad leidimą pareiškėjui vykti į tėvo laidotuves suteikė Trakų rajono apylinkės teismas, tačiau jame konkrečiai suteikiamos išvykos trukmė nebuvo nurodyta. Sprendimą dėl to, kad pareiškėjui leista vykti į tėvo

laidotuves nuo 13 iki 16 val., įvertinęs visas aktualias aplinkybes, priėmė Lukiškių TI-K direktorius. Taigi pareiškėjui, atmetus kelionės laiką, iš esmės buvo skirta 1 valanda. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Lukiškių TI-K direktorius, priimdamas sprendimą dėl konkretaus skirtingo laiko, turėjo vertinti ne vien pareiškėjo žmonos prašymą, tačiau visas aplinkybes, kurias turėjo įvertinti remiantis byloje aktualiomis teisės normomis, paklausti paties pareiškėjo, kuris buvo laikomas Lukiškių TI-K, taigi priimtą sprendimą LVAT laikė nemotyvuotu.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, priteisiant pareiškėjui iš atsakovo Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo 500 Eur neturtinei žalai atlyginti.

2017 m. balandžio 24 d. nutartis administracinėje byloje A-246-602/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04871-2015-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 20.2.3.2; 37.6

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.2. Kai byla nepriskirtina tam teismui

Dėl teritorinės ligonių kasos sprendimo neapmokėti už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teisingumo

Aptariamoje byloje pareiškėjas A. L. ambulatorija teismui pateikė skundą, kuriame prašė panaikinti Vilniaus teritorinės ligonių kasos sprendimą „Dėl sąskaitų grąžinimo“, įpareigoti Vilniaus teritorinę ligonių kasą sumokėti A. L. ambulatorijai 13 758,54 Eur sumą už faktiškai ir tinkamai suteiktas hemodializės paslaugas.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi pareiškėjo skundą atsisakė priimti, remdamasis Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 2 dalies 2 punktu (byla nepriskirtina tam teismui).

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta viena iš teritorinėms ligonių kasoms priskirtų funkcijų – sudaryti sutartis su sveikatos priežiūros įstaigomis ir vaistinėmis, šiose sutartyse nustatytu laiku bei tvarka apmokėti joms už draudžiamiesiems suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir išduotus vaistus bei medicinos pagalbos priemones. Aptariamam atveju teritorinė ligonių kasa, priimdama sprendimą neapmokėti už suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas pagal pareiškėjo pateiktas sąskaitas faktūras, įgyvendino jai suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus, todėl santykiai dėl tokio pobūdžio sprendimų priėmimo yra viešojo administravimo santykiai. LVAT konstatavo, jog šiuo atveju ginčas dėl Vilniaus teritorinės ligonių kasos sprendimo neapmokėti už suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas kyla iš viešojo administravimo teisinių santykių, todėl keliamas ginčas yra administracinio teisinio pobūdžio ir nagrinėtinas administraciniame teisme.

Pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas spręsti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

2017 m. balandžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-373-602/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00652-2017-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2

[Prieiga internete](#)

43.8. Skundų padavimo terminai

43.8.2. Praleisto termino atnaujinimas

Dėl pareigos taikyti trūkumų šalinimo institutą, kai netiksliai nurodytas skundo dalykas

Nagrinėtos bylos dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjos skundą, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pareiškėja savo skunde iš esmės prašė atnaujinti terminą skundai paduoti dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) sprendimo panaikinimo, tačiau toks reikalavimas nebuvo nurodytas pareiškėjos skundo dalyke. Skundo reikalavimais buvo prašoma panaikinti NŽT Klaipėdos miesto ir Neringos skyriaus vedėjos, atliekančios Palangos skyriaus vedėjo funkcijas, atsakymą derinti detaliojo plano sprendinius ir įpareigoti patvirtinti parengtą teritorijos detalų planą. Tačiau skundo turinys patvirtino, jog pareiškėja siekė nugincyti NŽT sprendimą, kuriuo atsisakyta panaikinti NŽT Klaipėdos miesto ir Neringos vedėjos atsakymą derinti detaliojo plano sprendinius. Pirmosios instancijos teismas nutartimi atmetė pareiškėjos prašymą atnaujinti skundo padavimo terminą ir atsisakė priimti pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad pareiškėja skunde nekėlė reikalavimo panaikinti NŽT sprendimo, tokio reikalavimo nekėlė ir Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai pateiktame skunde, taigi dėl NŽT Klaipėdos miesto ir Neringos skyriaus vedėjos atsakymo pareiškėja su skundu į teismą turėjo kreiptis per vieną mėnesį nuo pranešimo apie veiksmą (atsakymą atlikti veiksmus) įteikimo dienos, o toks terminas buvo praleistas daugiau nei trimis mėnesiais.

LVAT pastebėjo, kad pirmosios instancijos teismas, sprenddamas pareiškėjos prašymą atnaujinti terminą, jį nagrinėjo, neatsižvelgdamas į ABTĮ 30 straipsnio 2 dalies reikalavimą, kad kartu su prašymu turi būti paduotas ir skundas, t. y. turi būti pareikštas reikalavimas priimti sprendimą dėl to administracinio akto, kurio apskundimui prašoma atnaujinti terminą.

Remdamasis savo praktika, LVAT nurodė, kad tinkamas skundo dalyko suformulavimas turi didelę reikšmę, nes skundo dalykas apibrėžia bylos nagrinėjimo ribas, be ko teismo procesas būtų neįmanomas. Todėl skundo dalykas turi būti suformuluotas aiškiai, jis turėtų atitikti keliamo ginčo esmę ir teismo galias, t. y. tuos būdus, kuriais teismas gali apginti ginčijamas ar pažeistas teises arba įstatymų saugomus interesus. Pareiškėjui nesuformulavus (suformulavus neaiškiai) skundo dalyko, teismas paprastai neturi galimybių ir tinkamai išspręsti skundo priėmimo klausimo. Nagrinėtu atveju nors pareiškėja, kreipdamasi į teismą, pati nurodė skundo dalyką, pirmosios instancijos teismas, nustatęs, jog minėtas pareiškėjos reikalavimas ar jį pagrindžiančios aplinkybės (šiuo atveju reikalaujama panaikinti vieną teisės aktą, nors argumentuose yra nurodomas visiškai kitas teisės aktas) nebuvo pakankamai aiškiai nurodyta, turėjo taikyti trūkumų šalinimo institutą ir išaiškinti, kad dėl terminų atnaujinimo gali būti sprendžiama tik esant pareikštiems byloje reikalavimams, ir padėti pareiškėjai tinkamai įgyvendinti jos procesines teises. Todėl teisėjų kolegija konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė ABTĮ nuostatas, reglamentuojančias terminų atnaujinimą ir skundo priėmimą.

Atskirasis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir perduota skundo priėmimo klausimo spręsti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

2017 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje eAS-382-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00258-2017-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.8.2

[Prieiga internete](#)

51. Pasiruošimas nagrinėti administracines bylas ir jų nagrinėjimas teisme

51.3. Bylos perdavimas kitam teismui

Dėl administracinės bylos perdavimo kitos apygardos administraciniam teismui, kai nėra išspręstas patikslinto skundo priėmimo klausimas

Vilniaus apygardos administracinis teismas teikimu kreipėsi į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininką, prašydamas spręsti administracinės bylos perdavimo kitos apygardos administraciniam teismui klausimą. Teikime buvo nurodyta, jog Vilniaus apygardos administraciniame teisme buvo gauta Kauno apygardos administracinio teismo nutartimi perduota administracinė byla nesant tam teisinio pagrindo.

Nagrinėjamoje byloje pareiškėjo skundo priėmimo klausimas išspręstas Kauno apygardos administracinio teismo nutartimi. Ginčo dėl šiame pareiškėjo skunde keltų reikalavimų priskirtinumo Kauno apygardos administraciniam teismui nekilo. Į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininką

kreiptasi dėl patikslintame skunde pareiškėjo keliamų reikalavimų priskirtinumo Kauno ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Patikslintas pareiškėjo skundas kartu su prašymu dėl praleisto termino atnaujinimo pateiktas Kauno apygardos administraciniam teismui, tačiau byloje nebuvo jokių duomenų apie tai, jog būtų spręstas patikslinto skundo priėmimo klausimas.

Atsižvelgiant į bylai aktualių teisės normų aiškinimą bei suformuotą LVAT praktiką, buvo padaryta išvada, jog konstatuoti faktą, jog byla priimta teismo žinion pažeidžiant priskirtinumo atitinkamiems teismams taisykles ir perduoti bylą kitam teismui galima tik po to, kai skundas priimtas. Nagrinėjamoje byloje buvo priimtas tik pareiškėjo skundas, dėl kurio priskirtinumo Kauno apygardos administraciniam teismui abejonių nekilo. Tuo tarpu daryti išvados dėl bylos teritorinio teisingumo pasikeitimo vien tik gavus patikslintą pareiškėjo skundą ir tinkamai neišsprendus jo priėmimo klausimo, nėra jokio teisinio pagrindo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas teikime prašė išaiškinti, kuriam teismui pagal teritorinio teisingumo taisykles yra teisingas reikalavimas panaikinti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento patikrinimo aktą, jeigu toks reikalavimas būtų priimtas nagrinėti. Tačiau šiuo aspektu buvo pažymėta, jog toks pareiškėjo reikalavimas teikimo nagrinėjimo metu dar nebuvo priimtas, todėl hipotetiškai pasisakyti dėl tokio reikalavimo priskirtinumo konkrečios apygardos administraciniam teismui nėra pagrindo.

Konstatuota, jog šios bylos nagrinėjimas priskirtinas Kauno apygardos administracinio teismo kompetencijai, todėl, vadovaujantis ABTĮ 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, byla perduotina nagrinėti Kauno apygardos administraciniam teismui.

2017 m. balandžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. T-9-858/2017

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-02257-2016-9

Procesinio sprendimo kategorija 51.3

[Prieiga internete](#)